

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Освітня програма	28743 Середня освіта (Українська мова і література)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	33
Повна назва ЗВО	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Ідентифікаційний код ЗВО	02125510
ПІБ керівника ЗВО	Лянной Юрій Олегович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	www.sspu.sumy.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/33>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	28743
Назва ОП	Середня освіта (Українська мова і література)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.01 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Тип освітньої програми	Освітньо-професійна
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Повна загальна середня освіта
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	кафедра української мови і літератури
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	кафедра історії України, кафедра філософії та соціальних наук, кафедра практики англійської мови, кафедра інформатики, кафедра спортивних дисциплін і фізичного виховання, кафедра педагогіки, кафедра спеціальної та інклюзивної освіти, кафедра психології, кафедра біології людини та тварин
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	40002, м. Суми, вул. Роменська, 87
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	Вчитель української мови і літератури базової школи
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	154834
ПІБ гаранта ОП	Рудь Ольга Миколаївна
Посада гаранта ОП	Доцент
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	ukrmov@sspu.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(050)-623-38-18
Додатковий телефон гаранта ОП	<i>відсутній</i>

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	3 р. 10 міс.
заочна	3 р. 10 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література) (ОПП) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література) розроблена відповідно до Законів України «Про вищу освіту» (2014), «Про освіту» (2017), Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти (наказ МОН України № 600 від 01.06.2016 р.) і відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій.

Розроблення ОПП Середня освіта (Українська мова і література) зумовлено суспільними запитами в Україні й у Сумському регіоні в учителях української мови і літератури, реформуванням загальної середньої освіти, суспільними запитами щодо ефективних підходів до формування культуромовних особистостей учнівської молоді. Професорсько-викладацький склад кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (далі – СумДПУ) має власні філологічні й лінгводидактичні традиції, потужний науковий потенціал, здійснює підготовку вчителів української мови і літератури з 1939 року. Реагуючи на потреби ринку праці, ураховуючи багаторічний педагогічний досвід, наявність потужної навчально-методичної бази, СумДПУ з 01.09.2016 р. розпочав підготовку здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за ОПП Середня освіта (Українська мова і література) спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література). ОПП затверджена Вченою радою СумДПУ, уведена в дію з 01.09.2016 р. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література) відсутній.

Упродовж 2017-2020 рр. ОПП проходила удосконалення (протокол кафедри української мови №9 від 31.01.2018 р., протокол кафедри української літератури №6 від 01.02.2018 р., протокол Вченої ради СумДПУ №5 від 28.02.2018; протокол кафедри української мови і літератури №10 від 23.01.2019 р., протокол Вченої ради СумДПУ №8 від 26.01.2019 р.). В ОПП ураховано пропозиції роботодавців та здобувачів вищої освіти. Оновлена ОПП розглянута на засіданні кафедри української мови і літератури (протокол №11 від 27.02.2020 р.), затверджена на засіданні Вченої ради СумДПУ (протокол № 10 від 27.04.2020 р.) й уведена в дію з 01.09.2020 р.

Гарант ОПП – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови і літератури Рудь Ольга Миколаївна; члени робочої групи: Семенов Олена Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури; Кириленко Надія Іванівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови і літератури; Герман Вікторія Василівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови і літератури; Гончаренко Світлана Олексіївна – вчитель української мови і літератури КУ Сумська ЗОШ № 15 імені Д. Турбіна; Корнієнко Аліна Олександрівна – студентка факультету іноземної та слов'янської філології СумДПУ

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року		У тому числі іноземців	
			ОД	З	ОД	З
1 курс	2020 - 2021	100	12	0	0	0
2 курс	2019 - 2020	100	16	0	0	0
3 курс	2018 - 2019	100	11	6	0	0
4 курс	2017 - 2018	100	13	4	0	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	1158 математика 39845 Середня освіта (Англійська та німецька мови) 21 Російська мова 141 французька мова 241 Здоров'я людини 273 здоров'я людини

506 Фізична культура
 507 Хімія
 571 Музичне мистецтво
 572 Образотворче мистецтво
 757 Англійська мова
 859 Фізика
 1051 Історія
 1052 Українська мова і література
 1159 Інформатика
 1289 німецька мова
 1501 Географія
 21356 Хореографія
 22458 Середня освіта (Математика)
 22460 Середня освіта (Інформатика)
 22509 Середня освіта (Історія)
 22942 Середня освіта (Українська мова та література)
 22943 Середня освіта (Російська мова і література)
 22944 Середня освіта (Англійська мова і література)
 22945 Середня освіта (Німецька мова і література)
 22946 Середня освіта (Французька мова і література)
 22947 Середня освіта (Біологія)
 22948 Середня освіта (Хімія)
 22951 Середня освіта (Фізична культура)
 22952 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
 22949 Середня освіта (Географія)
 22950 Середня освіта (Фізика)
 22953 Середня освіта (Музичне мистецтво)
 22954 Середня освіта (Здоров`я людини)
 23705 Середня освіта (Хореографія)
 24344 Середня освіта (Біологія та здоров`я людини)
 28743 Середня освіта (Українська мова і література)
 31430 Середня освіта (Історія. Англійська мова)
 31434 Середня освіта (Біологія та здоров`я людини. Хімія)
 31433 Середня освіта (Хімія та інформатика)
 31435 Середня освіта (Біологія та здоров`я людини).
 Психологія
 31436 Середня освіта (Біологія та здоров`я людини. Географія)
 31438 Середня освіта (Географія. Біологія та здоров`я людини)
 31439 Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)
 31440 Середня освіта (Російська мова і література. Англійська мова)
 31441 Середня освіта (Англійська та німецька мови)
 31443 Середня освіта (Англійська та французька мови)
 31445 Середня освіта (Німецька та англійська мови)
 31447 Середня освіта (Французька та англійська мови)
 31454 Середня освіта (Математика. Інформатика)
 31460 Середня освіта (Інформатика. Англійська мова)
 31456 Середня освіта (Математика. Англійська мова)
 31458 Середня освіта (Фізика. Математика)
 31459 Середня освіта (Інформатика. Математика)
 39306 Середня освіта (Англійська та французька мови)
 36001 Середня освіта (Хореографія)
 39848 Середня освіта (Англійська та французька мови)
 39850 Середня освіта (Німецька та англійська мови)
 39852 Середня освіта (Французька та англійська мови)
 39854 Середня освіта (Російська мова і література. Англійська мова)
 39305 Середня освіта (Англійська та німецька мови)
 41974 Середня освіта (Географія. Біологія)
 41978 Середня освіта (Біологія. Хімія)
 41979 Середня освіта (Біологія). Психологія
 41986 Середня освіта (Німецька та англійська мови)
 41987 Середня освіта (Французька та англійська мови)
 41988 Середня освіта (Російська мова і література. Англійська мова)
 42626 Середня освіта (Російська мова і зарубіжна література)
 46974 Середня освіта (Фізична культура). Спортивно-масова робота
 46975 Середня освіта (Фізична культура). Захист України
 46980 Середня освіта (Російська мова і зарубіжна література)
 49284 Середня освіта (Хімія. Біологія та здоров'я людини)
 49285 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Початкова освіта
 49286 Середня освіта (Географія. Англійська мова)
 49305 Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)
 934 Біологія

другий (магістерський) рівень

140 Російська мова
 467 Математика

	469 Хімія 1120 Інформатика 1290 Українська мова і література 1454 Англійська мова 22459 Середня освіта (Математика) 22504 Середня освіта (Інформатика) 22510 Середня освіта (Історія) 22530 Середня освіта (Біологія) 22617 Середня освіта (Хімія) 22618 Середня освіта (Географія) 22619 Середня освіта (Фізика) 22633 Середня освіта (Українська мова та література) 22635 Середня освіта (Німецька мова і література) 22636 Середня освіта (Англійська мова і література) 22658 Середня освіта (Фізична культура) 29705 Середня освіта (Українська мова і література) 34242 Середня освіта (Біологія) 35206 Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова) 35207 Середня освіта (Російська мова і література. Англійська мова) 35208 Середня освіта (Хімія та інформатика) 35209 Середня освіта (Фізика. Математика) 39274 Середня освіта (Англійська мова і література) 39276 Середня освіта (Німецька мова і література) 39277 Середня освіта (Російська мова і література) 40328 Середня освіта (Англійська мова і література) 40329 Середня освіта (Німецька мова і література) 40330 Середня освіта (Російська мова і література. Англійська мова) 47411 Середня освіта (Російська мова і зарубіжна література. Англійська мова) 47412 Середня освіта (Англійська та німецька мови) 47413 Середня освіта (Англійська та французька мови) 47414 Середня освіта (Німецька та англійська мови) 22634 Середня освіта (Російська мова і література) 300 Біологія 22 Географія 299 Історія 1050 Фізична культура 24712 Середня освіта (Біологія та здоров`я людини) 41992 Середня освіта (Російська мова і література. Англійська мова) 546 Фізика 689 німецька мова
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	програми відсутні

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	53315	19449
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	53315	19449
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	ОПП 2020.pdf	m7G3Z/qaToGA8GuN/BxPdNyLY+BVeZcNlds2S8IkD50 =
Навчальний план за ОП	Навчальний план.pdf	s8DTSmVMoBjBFernBYoQZB9ieog1mvXqKDBgQepbwFY

		=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>рецензії і відгуки.pdf</i>	Bj56zEfH8Db4Wwvi86jFJnbTp2Ju02jaapxOsBlPpXY=

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Основна мета ОПП – підготувати висококваліфікованих фахівців із предметної спеціальності Середня освіта (Українська мова і література), які володіють базовими знаннями з української філології, педагогіки та методики середньої освіти та практичними навичками навчання української мови і літератури, здатних до безперервної освіти й самовдосконалення, самостійної педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти.

Особливості ОПП полягають у чітко структурованих логічних взаємозв'язках між інтегральною, ЗК і ПК та їхньою спрямованістю на здобуття ПРН, розвиток соціальних навичок, високого рівня мовно-комунікативних компетентностей, з урахуванням новітніх вимог щодо зв'язку теоретичних положень та їхнім застосуванням в освіті через проходження навчальних практик та виробничої педагогічної практики з української мови і літератури. ОПП урахує потреби та інтереси стейкхолдерів, історико-культурний потенціал міста й області, є унікальною в регіоні, який знаходиться в умовах українсько-російського порубіжжя, спрямована на формування ставлення до української мови як до інтелектуальної духовної й культурної цінності.

Викладання ОК забезпечують викладачі – учасники міжнародних проєктів (<https://fisf.sspu.edu.ua/kafedra-ukrainskoi-movu-i-literatury>): Еразмус+Жан Моне Модуль «Європеїзація докторських програм у галузі теорії освіти»; «Вивчай і розрізняй» (IREX). Програма ОК12 (Н.Громова) сертифікована IREX. О.Семенов є співавтором програми з української мови, рекомендованої МОН України.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

При розробленні ОПП враховано Статут СумДПУ імені А.С.Макаренка https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/statut_sumdpu_df175.pdf, Стратегію розвитку СумДПУ імені А.С.Макаренка на 2020-2030 роки https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/strategiya__b57d5.pdf, Положення про організацію освітнього процесу в СумДПУ імені А.С.Макаренка https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf, Програму розвитку кафедри української мови і літератури <https://fisf.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/09/21/programa-rozvytku-kafedry-2020.pdf>. Цілі ОПП узгоджені з місією Університету стосовно підготовки конкурентоспроможних фахівців, що відповідає потребам національного та міжнародного ринків праці, спрямована на особистісний творчий розвиток учасників освітнього процесу. Відповідно до Стратегії Університет позиціонує себе як макаренківську спільноту, яка спирається на майже столітній освітній досвід та просвітницькі традиції, поважає інші культури, традиції, мови, забезпечує максимальне сприяння розвитку здобувачів як відповідальних громадян, культуромовних особистостей, професіоналів та лідерів шляхом органічного поєднання освітньої, наукової та інноваційної діяльності на засадах академічної доброчесності.

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП: - здобувачі вищої освіти та випускники програми

У процесі вдосконалення ОПП були враховані пропозиції здобувачів ВО та випускників спеціальності «Українська мова і література». При формуванні цілей та програмних результатів навчання ОПП розробниками враховано побажання здобувачів ВО (Ю. Назаренко, Ю. Прихидько) щодо введення української діалектології як обов'язкової ОК (протокол №2 від 27.02.2020 р. засідання експертної ради стейкхолдерів). Розширено спектр вибіркового дисциплін (А.Корнієнко, протокол №3 від 15.05.2020 р. засідання експертної ради стейкхолдерів). Запропоновано ОК за вибором «Літературне краєзнавство», «Лінгводидактика в середніх класах», «Мультимедіа на уроках української мови», що сприяють підготовці майбутніх педагогів до впровадження в роботі з учнями компетентнісного, діяльнісного, проблемного та індивідуального підходів. Представники студентського самоврядування (О.Ковтуненко, А.Іванько, С.Провозьон) беруть участь у засіданнях випускової кафедри; здобувачі ВО входять до складу вченої ради факультету (А.Іванько, О.Ковтуненко), до бюро студентського наукового товариства (А.Корнієнко), беруть участь в оновленні змісту ОК, зокрема через щосеместрові анонімні онлайн-опитування.

Випускники залучаються до формування ОПП шляхом обміну досвідом на науково-практичних конференціях, тренінгах, майстер-класах та зустрічах зі студентами, під час проходження практик здобувачами ВО. У результаті збільшено до 12 кредитів ПП5 Виробнича педагогічна практика з української мови і літератури.

- роботодавці

Зовнішні стейкхолдери залучаються для проведення експертної оцінки якості ОПП під час педагогічних практик студентів, які відбуваються в закладах освіти міста та області відповідно до укладених угод, під час спільних зустрічей, наукових та методичних заходів. У процесі вдосконалення ОПП були враховані пропозиції роботодавців та їх представників: посилили увагу до формування практичних умінь, поєднувати навчання із набуттям практичного досвіду роботи за фахом. Побажання стейкхолдерів (С.Гончаренко, О.Карпенко, А.Баєва, І.Губська, Л.Шерстюк) були враховані під час формулювання фахових (предметних) компетентностей ПК5, ПК6, ПК8, ПК10 та

ПРН (ПРЗ3, ПРЗ5, ПРУ4, ПРУ6, ПРУ7, ПРУ8, ПРУ12), при оновленні освітніх компонентів: введено ОК16 Основи наукових досліджень, уточнено зміст ПП2 Навчальна педагогічна практика в закладах позашкільної освіти. Питання щодо удосконалення ОК за ОПП, результатів навчання та моніторингу якості освітньо-виховного процесу були розглянуті на засіданнях експертної ради стейкхолдерів <https://fisf.sspu.edu.ua/serednia-osvita-ukrainska-mova-i-literatura-2020>, під час проведення на конференціях дискусійних платформ, семінару-практикуму «Інновації у підвищенні кваліфікації» <https://fisf.sspu.edu.ua/news/71-innovatsiji-u-pidvishchenni-kvalifikatsiji>, ураховано анкетування роботодавців https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/01/ukrmova_robotodavci_6d9c4.pdf.

- академічна спільнота

У розробці ОПП брала активну участь академічна спільнота факультету та університету, зокрема викладачі, що забезпечують викладання навчальних дисциплін на ОПП, працівники Центру забезпечення якості вищої освіти, навчального відділу. Це знайшло вияв у висловленні побажань і пропозицій щодо формулювання цілей та ПРН, переліку ОК, форм організації та технологій навчання, оцінювання результатів навчання, набуття практичних навичок. Обговорення зазначених аспектів ОПП проводилось на розширених засіданнях кафедри української мови і літератури.

У процесі оновлення ОПП її основні положення було презентовано академічній спільноті ЗВО України під час дискусійних платформ на науково-практичних конференціях, вебінарах тощо <https://fisf.sspu.edu.ua/serednia-osvita-ukrainska-mova-i-literatura-2020>. На основі обговорення із академічною спільнотою введено ОК7 Основи інклюзивного навчання, виведено як окремі ОК24 Курсова робота з української мови/літератури і ОК23 Курсова робота з психолого-педагогічних дисциплін.

На ОПП надали позитивні рецензії Коваль В. О., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету української філології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Бикова Т. В., доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української літератури Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

- інші стейкхолдери

В ОПП було враховано замовлення МОН України на підготовку бакалаврів для сфери освіти, обсяг якого затверджено відповідним наказом МОН України; інтереси Сумської територіальної громади щодо забезпечення міста й області висококваліфікованими педагогами-словесниками та інтереси абітурієнтів щодо отримання якісної освіти. У результаті співпраці з Державною службою якості освіти в Сумській області (А. Рябуха), з Сумським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти (Л. Шерстюк) збагачено зміст ОК12 Методика навчання української мови, ОК13 Методика навчання української літератури. У змісті та формулюванні цілей ОК14 Сучасна українська літературна мова, ОК15 Українська література, ОК17 Фольклор та ін., які забезпечують наукову складову, ураховано інтереси молодих науковців МАН (Фролова С., Закорко В.), ОК21 Фахова українська мова – Сумського центру післядипломної освіти ОДА, з якими співпрацюють викладачі кафедри (доц. Герман В.В., доц. Громова Н.В., доц. Кириленко Н.І., проф. Семенов О.М., доц. Рудь О.М.).

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

На основі аналізу заявок закладів освіти визначено, що Сумський регіон постійно має потребу в учителях української мови і літератури: у 2018 р. Сумська область потребувала 10 осіб, у 2019-2020 рр. – 21 особу (Відділ працевлаштування, професійно-технічної освіти та додаткових платних послуг <https://sspu.edu.ua/vakansii>). Тому важливою є підготовка конкурентноспроможних фахівців-учителів української мови і літератури для шкіл міста й області, що має здійснюватися на засадах інноваційних технологій навчання, педагогіки партнерства та академічної доброчесності, з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці регіону. Це відображено у цілях ОПП: підготувати висококваліфікованих фахівців із предметної спеціальності Середня освіта (Українська мова і література), які володіють базовими знаннями з української філології, педагогіки та методики середньої освіти та практичними навичками навчання української мови і літератури, здатних до безперервної освіти й самовдосконалення, самостійної педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти.

Цілі ОПП та програмні результати навчання відповідають запитам роботодавців, що відображено у відповідних Угодах: Угода про співпрацю з Департаментом освіти і науки СОДА від 02.09.2019 р., Угода про співпрацю з Державною службою якості освіти в Сумській області від 27.02.2020 р. та ін.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Цілі та програмні результати навчання за ОПП визначено з урахуванням потреб мовно-літературної освітньої галузі. У змісті ОК повною мірою враховано суспільні запити до підготовки учителів, інноваційні процеси у педагогічній освіті, нові підходи до розв'язання проблем у галузі навчання мови і літератури. Галузевий контекст ураховано під час формулювання інтегральної компетентності. Регіональний контекст реалізовано в ОК12, ОК13, ОК14, ОК15, ОК17, ОК19, ОК22 тощо у результаті консультацій із директорами ЗЗСО. У змісті ОК14, ОК15, ОК17, ОК19 відображено творчу спадщину науковців і письменників, пов'язаних із Сумським регіоном (О.Олесь, Б.Грінченко, С.Дорошенко, П.Куліш та ін.), в ОК12, ОК13 – співпрацю і досвід педагогів-практиків (Н.Рева, А.Баєва, Н.Рогова, В.Закорко).

Підготовку здобувачів посилюють ресурсний центр професійного розвитку вчителя української мови і літератури, лабораторії «Академічна культура дослідника», українського фольклору, літературного краєзнавства, що здійснюють фахово-методичну, дослідницьку, культурно-освітню роботу в різних галузях життя міста й області,

участь у щорічній усеукраїнській конференції «Сумщина в історико-філологічному вимірі». Викладачі за ОК співпрацюють із Сумським територіальним відділенням МАН (проф. Семенов О.М., доц. Кириленко Н.І., доц. Герман В.В., доц. Громова Н.В.), є членами комісії із проведення олімпіад із української мови і літератури (доц. Захарова В.А., доц. Рудь О.М.), Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» (доц. Рудь О.М.).

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Під час формулювання цілей, визначені програмних результатів навчання, зокрема ПРУ3, ПРУ6, ПРУ7, ПРУ8, ПРУ10, ПРК3 враховували досвід подібних ОП Львівського національного університету імені Івана Франка, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Херсонського національного університету, ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». У 2018-2020 рр. під час стажування в Університеті Костянтина Філософа (Словаччина) доц. О.Кумеда вивчала специфіку професійно-педагогічної комунікації здобувачів ВО, проф. О.Семенов як учасник міжнародного проекту «Інноваційний університет і лідерство» мала консультації із експертами Варшавського та Ягеллонського університетів щодо розроблення програм гуманітарного профілю, що було враховано при формулюванні ПРН, уведенні ОК16, збагаченні змісту ОК21, ОК22 питаннями формування фахових компетентностей ПК6, ПК7, ПК8, ПК12 і soft skills, академічного партнерства здобувачів та викладачів. У результаті вивчення перспективного досвіду, участі у проекті «Вивчай і розрізняй» (IREX) сертифіковано IREX програми ОК12, вибіркової ОК Спецкурс з української літератури, до загальноуніверситетського каталогу вибіркових дисциплін (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/kataloh-vybirkovykh-dystsyplin>) запропоновано ОК Медіаосвіта, ОК Мультимедіа на уроках української мови тощо; скориговано зміст робочих програм ОК20, ОК12 для забезпечення у здобувачів ЗК2, ЗК8, ПК7, ПК8.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній. ОПП і навчальний план підготовки здобувачів розроблено з урахуванням Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня, Закону України «Про вищу освіту». Розбіжності між результатами навчання, сформульованими в ОПП, та вимогами НРК відсутні

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

За НРК для 6 кваліфікаційного рівня визначено інтегральну компетентність, яка полягає у здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітньо-виховного процесу в основній (базовій) середній школі. Визначені ОПП програмні результати навчання відповідають вимогам НРК. Наприклад, щодо вимоги до концептуальних наукових та практичних знань, критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання (НРК) відповідають такі програмні результати навчання ОПП, як: ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності; ПРЗ 5. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.

До результатів навчання, що відповідають вимогам НРК, в ОПП віднесено уміння: ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань; ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології; ПРУ 4. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків; ПРУ 6. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії; має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення; ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями; ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі. НРК відповідають комунікація (ПРК1, ПРК2, ПРК3), автономія і відповідальність (ПРА1, ПРА2, ПРА3), визначені ОПП.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

240

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

180

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

60

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Галузь знань, у якій розроблена ОПП: 01 Освіта/ Педагогіка.

Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література)

Загальний обсяг: 7200 акад. год. (240 кредитів).

Загальний обсяг обов'язкових компонент циклу загальної підготовки: 630 акад. год. (21 кредит) – 9% ОПП.

Загальний обсяг обов'язкових компонент циклу професійної підготовки: 4005 акад. год. (133,5 кредити) – 56% ОПП.

Загальний обсяг вибіркового компоненту: 1800 акад. год. (60 кредитів) – 25% ОПП.

Частка практичної підготовки: 720 акад. год. (24 кредити) – 10% ОПП.

Зміст усіх освітніх компонентів відповідає предметній області спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) і має на меті формування у здобувачів загальних та фахових компетентностей майбутніх учителів української мови і літератури для успішного здійснення професійної діяльності. Перелік рекомендованих спеціальних (фахових, предметних) компетентностей корелює з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК. Досягнення мети ОПП забезпечується дисциплінами українськомовного, літературного, психолого-педагогічного, інформатичного спрямування, що підтверджує її унікальний характер. Зміст ОПП відповідає методам, методикам та технологіям, якими має оволодіти здобувач: абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні (вебінари, тренінги, презентації, дистанційні освітні технології), практичні методи навчання (вправи, лабораторні, практичні, графічні та дослідні роботи). Зокрема, із метою формування і розвитку мовнокомунікативної компетентності пропонуються ОК, які синтезують знання, практичний досвід та розвивають уміння володіти різновидами стилів спілкування, у т.ч. в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів, формування індивідуального ораторського стилю; уміння висловлювати думку, використовуючи знання законів техніки мовлення; вести розгорнутий академічний монолог/діалог, полеміку із фахової проблематики (ОК14 Сучасна українська літературна мова, ОК20 Культура української мови та стилістика, ОК21 Фахова українська мова), володіти технологією роботи з фаховим текстом (ОК16 Основи наукових досліджень). ОК12 Методика навчання української мови, ОК13 Методика навчання української літератури, ОК4 ІКТ та ін. спрямовані на формування умінь і навичок використовувати інноваційні методи, технології в організації освітнього процесу у базовій школі. ОК8 Психологія, ОК6 Педагогіка, ОК7 Основи інклюзивного навчання містять синтезований матеріал про толерантне ставлення до людей з особливими освітніми потребами. На задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів, посилення їхньої конкурентоспроможності і затребуваності на ринку праці, із метою врахування особистісних мотивів, потреб, ціннісно-смыслових установок і інтересів здобувачам запропоновані дисципліни за вибором мовознавчого та літературознавчого спрямування: «Лінгвокультурологія», «Риторика», «Література української діаспори», «Фольклористика Сумщини», «Англійська мова».

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ВО регулюється п. 3.8 Положення про організацію освітнього процесу https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf та Положенням про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами ВО

https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_vilniy_vibir_disciplin_e84b5.pdf. Формування індивідуальної освітньої траєкторії реалізується за такими напрямками: індивідуальний підхід у вивченні дисциплін; широкий вибір дисциплін відповідно до ОПП; вибір бази проходження практики; вибір теми і написання курсової роботи.

Здобувач формує індивідуальний план, до якого включено вибіркові ОК. Здобувачам пропонується достатній перелік дисциплін за вибором, що містяться в Каталогу вибіркового спрямування дисциплін

<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/kataloh-vybirkovykh-dystsyplin>.

Здобувачам, які беруть участь у програмах мобільності, працюють за спеціальністю або мають проблеми зі здоров'ям, дозволено навчатися за індивідуальним графіком (пп. 9.1-9.3 Положення про організацію освітнього процесу). У 2020-2021 н.р у зв'язку із працевлаштуванням у школі за індивідуальним графіком навчається здобувач з курсу Посна К. Для формування професійно-педагогічних умінь і здібностей здобувачі залучаються до роботи в наукових гуртках, ресурсному центрі, науково-дослідних лабораторіях для виконання проектів IREX https://fisf.sspu.edu.ua/images/2020/spivpracya_kafedri_z_prof-praktikami_predst_robotodavciv_m-li_z_feysbuk_lyutiy-gruden_2020_d3a7a.pdf

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Право на вибір навчальних дисциплін регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в СумДПУ імені А. С. Макаренка https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf та Положенням про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти СумДПУ імені А. С. Макаренка https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_vilny_vibir_disciplin_e84b5.pdf. Згідно з п.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в ОПП визначено блок вибіркових компонентів загальним обсягом 60 кредитів, що становить 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для першого (бакалаврського) рівня ВО. Науково-педагогічні працівники пропонують навчальні дисципліни для формування Каталогу вибіркових дисциплін з урахуванням ініціативи та побажань студентів, готують анотації та презентації. Сформований перелік навчальних дисциплін, який подається до Каталогу, розглядається і затверджується на засіданні кафедри. Затверджений в установленому порядку Каталог вибіркових дисциплін розміщений на сайті університету <https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/kataloh-vybirkovykh-dystsyplin> та в особистих кабінетах студентів, з яких вони здійснюють вибір навчальних дисциплін. Здобувачі мають право обирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших ОПП та запропоновані іншими кафедрами ЗВО. Студенти мають можливість відвідати презентації дисциплін, що проводяться у березні відповідно до визначеної деканатом дати. Інформація щодо отриманих результатів вибору навчальних дисциплін автоматично обробляється у програмі «Деканат+Університет» та аналізується навчальним відділом. Вибір здобувачем навчальних дисциплін із Каталогу, представлений у його особистому електронному кабінеті, та наявність сформованої групи є підставою для включення цієї дисципліни до індивідуального навчального плану студента на навчальний рік. Надання консультацій щодо формування ІНПС, його реалізації протягом усього періоду навчання покладається на куратора групи та декана факультету. Кафедра оновлює перелік вибіркових дисциплін ОПП із урахуванням тенденцій розвитку спеціальності й ринку праці, рівня задоволеності студентів.

Випускова кафедра може зарахувати студентам-учасникам академічної мобільності вибіркові дисципліни, які опановані ними в іншому університеті, але не представлені в Каталогі вибіркових дисциплін. Перезарахування кредитів проводиться в повному обсязі.

З об'єктивних причин студент може внести зміни до заявленої ним варіативної складової ІНПС на наступний навчальний рік, подавши до деканату відповідну заяву. Рішення про можливість задоволення заяви студента щодо внесення змін до ІНПС ухвалює вчена рада факультету.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка здобувачів регулюється Положенням про проведення практик https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_praktiku_20dc6.pdf, наскрізною програмою практики, робочими програмами та договорами з базами практик <https://fisf.sspu.edu.ua/fakultet/pro-fakultet/dokumentatsiia>. ОПП передбачено такі практики: ППЗ Фольклорна, ПП4 Діалектологічна, ПП1 Навчальна педагогічна практика в США, ПП2 Навчальна педагогічна практика в закладах позашкільної освіти – по 3 кр., ПП5 Виробнича педагогічна практика з української мови і літератури – 12 кр. Частка практики – 10% від загального обсягу годин. Кожна практика має свої конкретні завдання і зміст.

Виробнича педагогічна практика з української мови і літератури формує загальні (ЗК1–ЗК5, ЗК7–ЗК9) і фахові (ПК1–ПК12) компетентності. Вона проводиться на базі шкіл м.Суми та Сумської області. Під час практики здобувачі виконують обов'язки вчителя української мови і літератури та класного керівника, вивчають інноваційний досвід вчителів-практиків регіону та впроваджують основи інфомедійної грамотності. За результатами проходження практики роботодавці надають характеристику щодо якості підготовки здобувачів, яка зберігається в особових справах. Завершальним етапом практики є підсумкова конференція. Згідно зі звітами практик, характеристиками, опитуваннями стейкхолдери схвально оцінюють фахово-методичні компетентності і soft skills здобувачів https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/01/ukrmova_robotodavci_6d9c4.pdf

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Зміст ОПП сприяє набуттю здобувачами системи соціальних навичок; це забезпечують ЗК3, ЗК4, ЗК7, ЗК9. Формуванню мовнокомунікативної компетентності здобувачів сприяють ОК14, ОК20, ОК21; розвитку навичок міжособистісної взаємодії в освітньому середовищі – ОК7, ОК8; розвитку критичного мислення, готовності до самоосвіти і самовдосконалення впродовж життя – ОК2, ОК15, ОК16, ОК23, ОК24, ОК25; здатності керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співпраці – ОК6. Провідними методами формування soft skills є моделювання проблемних ситуацій, дискусії, диспути, евристичні бесіди, мозковий штурм тощо. Набуттю soft skills, вихованню особистості з активною громадянською позицією сприяє залучення здобувачів до участі в міжнародних грантових («Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність», «МЕДІА&ВЧИТЕЛЬський кампус», «Школа відповідального батьківства «Медіапазли») та міжкафедральному («Мій університет – моя гордість: стейкхолдери СумДПУ») проєктах, до роботи лабораторій («Академічна культура дослідника», літературного краєзнавства, українського фольклору, лабораторія медіаграмотності) <https://sspu.edu.ua/nauka/naukovi-pidrozdzily>. Практики формують національне мовомислення, здатність здобувачів до адаптації в нових професійних ситуаціях, уміння професійної комунікації, академічну культуру тощо. Аналіз анкетування роботодавців щодо якості підготовки випускників за ОПП https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/01/ukrmova_robotodavci_6d9c4.pdf.

Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?

Професійний стандарт на час розробки ОПП не затверджений.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

У Положенні про організацію освітнього процесу

https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf визначено норми навантаження здобувачів у процесі освітньої діяльності за ОПП (п. 3.3.12–3.3.14). Кількість аудиторних годин на семестр для відповідних спеціальностей і спеціалізацій визначається навчальними планами. Загальне навантаження за ОПП становить 7200 год., з яких аудиторна робота – 2532 год., самостійна робота – 4668 год. (64,8 % загального навантаження відповідно до Положення про самостійну роботу студентів у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_srs_92846.pdf).

Обов'язкові компоненти ОПП становлять 154,5 кредитів, з яких 21 кредит – цикл загальної підготовки і 133,5 кредити – цикл професійної підготовки. Дисципліни вільного вибору студента становлять 60 кредитів, що складає 25% від загального обсягу 240 кредитів ЄКТС ОПП. Така структура відображає практичне спрямування ОПП та індивідуалізацію освітньої траєкторії. Тижневe аудиторне навантаження становить 16–23 год. Таке аудиторне навантаження є цілком прийнятним і не призводить до перевантаження здобувачів ВО. Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації ОПП, а також питомої ваги в освітньому процесі практичних і семінарських занять.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів ВО на ОПП Середня освіта (Українська мова і література) спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література) за дуальною формою освіти не здійснюється.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://sspu.edu.ua/vstupna-kampaniia>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра за ОПП приймаються особи з повною загальною середньою освітою із сертифікатами ЗНО з української мови та літератури, історії України, іноземної мови або географії. У Додатку 4 Правил прийому на навчання до СумДПУ імені А.С.Макаренка у 2020 р. <https://www.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/06/15/pravylaprojomu2020.pdf> зазначено вагу предметів сертифікатів ЗНО: українська мова і література – 0,5; історія України – 0,2; іноземна мова або географія – 0,2 та вагу атестату про повну загальну середню освіту – 0,1. Обрані предмети ЗНО та їх коефіцієнти при вступі обумовлені пріоритетністю цих дисциплін для ОПП і є ефективним способом для формування контингенту студентів. Відповідно до розділу VIII Правил прийому пільгові категорії абітурієнтів проходять вступні випробування у формі іспитів та в разі отримання кількості балів за кожний із іспитів не менше ніж встановлений СумДПУ мінімальний рівень допускаються до участі в конкурсному відборі під час вступу для здобуття ВО. Програма випробувань щорічно переглядається на засіданні кафедри української мови і літератури, ухвалюється головою предметної комісії та головою приймальної комісії. Зазначені у програмі із української мови і літератури https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/vstup/ukrayinska_mova_ta_literatura_b7bfe.pdf вимоги до рівня підготовки вступників, предметні уміння та навички вступників, а також завдання та критерії оцінювання ураховують особливості ОПП.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюються: Положенням про організацію освітнього процесу https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf; Положенням про академічну мобільність студентів https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist_studentiv_46e20.pdf, Положенням про перезарахування результатів навчання https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_perezarahuvannya_rezultativ_navchannya_a4e48.pdf. Перезарахування результатів навчання здійснюється на підставі порівняння навчального плану спеціальності та академічної довідки учасника освітнього процесу. При перезарахуванні форм підсумкового контролю з дисциплін екзамен, складений у закладі, що приймає вступника, може бути зарахований як залік із відповідною оцінкою за шкалою ЄКТС. Залік, якщо він був оцінений за шкалою ЄКТС, може бути зарахований як іспит з оцінкою за шкалою ЄКТС та переведенням у національну шкалу. При перезарахуванні дисципліни зберігається попередньо здобута позитивна оцінка учасника освітнього процесу. При перезарахуванні застосовується ЄКТС-рейтинг-система. Остаточне рішення щодо перезарахування результатів навчання здійснюється за наказом ректора університету або

першого проректора на підставі документів: договорів про навчання, про практику, академдовідки, витягу з навчальної картки.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

Практики застосування вказаних правил за ОПП Середня освіта (Українська мова і література) не було, оскільки звернення учасників освітнього процесу з цього питання не надходили.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Визнання відповідних результатів навчання регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у СумДПУ https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_neformalnu_osvitu_azs03.pdf. Згідно з п.3.7 Положення для перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті, здобувач подає декану факультету відповідні документи (Додаток 1 Положення).

Пунктом 1.4 Положення про самостійну роботу студентів у СумДПУ https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_srs_92846.pdf передбачено включення до самостійної роботи студентів таких видів неформальної освіти: робота у студентських наукових гуртках, семінарах; участь у науковій і науково-методичній роботі кафедр, факультетів; участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах.

Відповідно до пп. 2.4 та 3.2 Положення про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf визначено право кафедр зараховувати здобувачам вищої освіти додаткові бали за інші види навчальної роботи: майстер-класи, тренінги, конференції, семінари тощо. У робочих програмах обов'язкових ОК зазначено, що здобувачі мають можливість (за бажанням) отримати бали за неформальну освіту, а також подано затверджений на засіданні кафедри української мови і літератури розподіл балів (протокол №16 від 09.06.2020 р.).

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

Відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_neformalnu_osvitu_azs03.pdf та згідно з рішенням кафедри української мови і літератури у I семестрі 2020–2021 н.р. практикувалося зарахування відповідних видів робіт як результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Із ОК «Історія української літератури» у 231 гр. (проф. Горболіс Л.М.; здобувачі: Л.Гончаренко, М.Новікова, Ю.Прихідько, К.Сердюк), ОК «Історія української літератури» у 241 гр. (доц. Кириленко Н.І.; здобувачі: Р.Панченко, А.Корнієнко, В.Вербицька, Б.Кулик, Ю.Назаренко, О.Свинолуп, Т.Тітова, В.Шугурова), ОК «Методика навчання української літератури» у 241 гр. (доц. Захарова В.А.; здобувачі: Ю.Назаренко, В.Шугурова), ОК «Методика навчання української мови» у 241 гр. (доц. Громова Н.В.; здобувач О.Ковтуненко) за бажанням здобувачів виконання ними певних видів робіт було зараховано у загальний рейтинг за курс (протокол №7 засідання кафедри від 24.12.2020 р.).

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Керівним документом у виборі форм і методів навчання є Положення про організацію освітнього процесу https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf. Складовими освітнього процесу в університеті є: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи, атестація. В освітньому процесі застосовуються елементи дистанційного навчання, що регулюється Порядком організації поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації здобувачів ВО із використанням дистанційних технологій https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/por_org_kontrolyu_z_vik_distanc_tehn_75d2b.pdf. Викладачі вільно обирають форми і методи навчання з урахуванням ПРН. Досягненню ПРН сприяє студентоцентроване навчання з використанням інноваційних технологій і методів, проєктних і інтерактивно-комунікативних форм (вебінари, тренінги, презентації) з акцентом на проблемно-орієнтованому навчанні. Залучення студентів до активної участі в наукових конференціях різного рівня, науково-практичних семінарах, вебінарах сприяє формуванню у здобувачів ПРЗ2, ПРЗ3, ПРУ9, ПРУ12, ПРК3. Дослідницький метод сприяє прояву ініціативи, самостійності, творчого пошуку та досягається ПРЗ2, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ4, ПРУ8. Методи навчання використовуються залежно від мети, завдань тієї чи іншої теми, компетентностей та програмних результатів навчання, яких необхідно досягти.

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Застосування студентоцентрованого підходу задекларовано у Положенні про організацію освітнього процесу

https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf. Студентоцентризований підхід в освітньому процесі реалізується через вибір форм, застосування інтерактивних методів, поєднання самостійної та аудиторної роботи, через вибір різнорівневих завдань, індивідуальні консультації, можливість вибору тем курсових робіт, навчання у зручній для здобувачів ВО час завдяки дистанційній платформі Moodle, а також неформальну освіту. В ОПП передбачено наявність вагомої варіативної складової, яка становить 25% (Положення про вільний вибір навчальних дисциплін https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_vilny_vibir_disciplin_e84b5.pdf). Спільно зі здобувачами обговорюються концепція програми ОК, ПК, ПРН, узгоджуються завдання й методичні засоби проведення контролю самостійної роботи.

Результати опитування на Google-формі свідчать, що здобувачі ВО задоволені рівнем викладання, отриманим рівнем знань та вмінь, відкритістю та доступністю викладачів до спілкування – середній відсоток за анкетною щодо якості викладання складає 8,9 б. (за 10-бальною системою); стиль, доступність викладання та використання цікавих підходів – 8,9 б.; рівень володіння викладачами навчальним матеріалом – 9,5 б.; оцінка відкритості викладачів до спілкування – 9,3 б., що свідчить про професіоналізм викладачів https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/01/ukrmova_ce48c.pdf.

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Принципи академічної свободи передбачають самостійність і незалежність учасників освітнього процесу. НПП мають право на академічну свободу (Положення про організацію освітнього процесу https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf), що передбачає можливість вільно обирати форми, методи, засоби навчання і викладання, які забезпечують високу якість освітнього процесу за ОПП в університеті й відповідають принципам академічної свободи.

Згідно з принципами академічної свободи здобувачі вільно обирають теми курсових робіт <https://fisf.sspu.edu.ua/osvitnii-protces-umilhttps://fisf.sspu.edu.ua/osvitnii-protces-umil>. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу враховуються інтереси здобувачів: забезпечується вільний вибір навчальних дисциплін, можливість навчання за індивідуальним графіком, проведення наукових досліджень. На практичних заняттях пропонуються дискусійні питання з лінгвістики, літературознавства, методики навчання та ін., обговорення яких відбувається з урахуванням думок усіх учасників, без «нав'язування» позиції викладача. При написанні різних мовленнєвих жанрів і під час виступів здобувачі вільно доводять власну позицію. Викладачам і студентам забезпечено право безкоштовного користування інформаційними ресурсами та послугами навчальних, навчально-методичних, наукових структурних підрозділів закладу, фондами бібліотеки; право участі в колегіальних органах управління https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/statut_sumdpu_df175.pdf.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

Усі учасники освітнього процесу мають змогу своєчасно отримувати інформацію про цілі, зміст, очікувані результати навчання, порядок і критерії оцінювання у межах ОК. Інформування викладачів відбувається таким чином: зміст ОК ОПП обговорюється на засіданні кафедри, ухвалюється науково-методичною комісією факультету, затверджується вченою радою факультету, оприлюднюється на сайті СумДПУ. Інформування здобувачів реалізується в такий спосіб: ОК ОПП наявні у вільному доступі на сайті ЗВО, на дистанційній платформі Moodle; робочі програми навчальних дисциплін затверджуються до початку навчального року. На першому занятті з кожного ОК викладачі інформують здобувачів про мету й завдання, компетентності, програмні результати, форми й методи роботи, критерії оцінювання, види звітності, неформальне навчання, академічну доброчесність, графік індивідуальних консультацій з курсу тощо. Порядок і критерії оцінювання визначаються Положенням про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС

https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyvannya_ekts_9c538.pdf, яке оприлюднено на сайті ЗВО. Для надання необхідної інформації про ОК використовуються можливості платформи дистанційного навчання (дидактичні матеріали, силабуси, чатова комунікація), електронні кабінети викладачів та здобувачів, індивідуальне консультування. Для зручності студентів і викладачів створено електронний розклад, який доступний у будь-який час за покликанням: <https://sspu.edu.ua/schedule/>.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf здобувачі ОПП залучаються до наукових досліджень викладачів на засадах академічної свободи, беруть участь у науково-практичних заходах кафедри української мови і літератури та інших кафедр університету. Положення про науково-дослідну роботу студентів https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_naukovodoslidnu_robotu_studentiv_5515f.pdf забезпечує поєднання навчання і досліджень здобувачів, розвитку наукового мислення і творчого підходу до вирішення теоретичних і практичних завдань майбутньої професійної діяльності. Підґрунтям для якісної реалізації, інтеграції навчання і дослідження є вивчення освітніх компонентів ОК14, ОК15, ОК16 та ін. Результати авторських наукових досліджень викладачів покладено в основу ОК ОПП. У межах науково-дослідної теми кафедри української мови і літератури «Формування культуромовної особистості фахівця в умовах неперервної освіти» здобувачі (Ю. Прихідько, В. Лисянська, К. Княгницька, О. Ковтуненко) залучаються до грантових проєктів «Вивчай і розрізняй: інфомедійна грамотність» IREX,2020: «МЕДІА&ВЧИТЕЛЬський кампус» та «Школа відповідального батьківства «Медіапазли»; наукової теми «Літературознавчий аналіз тексту: концепції, коди, методи інтерпретації» (проф. Л.Горболіс) – до виконання професійно орієнтованих завдань (231 гр.: Прихідько Ю., Сердюк К.). Здобувачі

виконують курсові роботи; залучаються до діяльності наукових гуртків, науково-дослідних лабораторій: «Академічна культура дослідника», «Медіакультура вчителя-словесника», українського фольклору, літературного краєзнавства, проблем інклюзивної освіти; психології розвитку особистості; ресурсного центру професійного розвитку вчителів української мови і літератури, центру професійного розвитку вчителів англійської мови <https://sspu.edu.ua/nauka/naukovi-pidrozdily>. Результати науково-дослідної роботи студентів, спільних наукових досліджень викладачів і здобувачів відображено у збірниках наукових статей і матеріалах конференцій, у т.ч. факультетських («Філологічні студії», «Актуальні питання філології та методології»), доповідях на щорічних конференціях («Філологія, лінгводидактика, професійна комунікація в науковому дискурсі», «Академічна культура дослідника в освітньому просторі», «Формування культуромовної особистості фахівця в умовах неперервної освіти», «Інновації в освіті та педагогічна майстерність учителя-словесника»), що проводяться на базі кафедри. Студенти долучаються до участі у Міжнародному конкурсі у української мови ім. Петра Яцика, мовно-літературному конкурсі ім. Т. Шевченка. Здобутками є перемога студентки 241 гр. О.Ковтуненко у II етапі X Міжнародного мовно-літературного конкурсу імені Тараса Шевченка (2020 р.).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

До навчального плану ОПП введено обов'язкові та запропоновано вибіркові компоненти на основі наукових досягнень і сучасних практик (Положення про організацію освітнього процесу https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf; Положення про вільний вибір https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_vilniy_vibir_disciplin_e84b5.pdf). Зміст ОК відображається в робочій програмі навчальної дисципліни, яка затверджується терміном до п'яти років і може оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу й періодичного перегляду ОПП, побажань і зауважень здобувачів та стейкхолдерів (Положення про внутрішній моніторинг https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_vnutrishniy_monitoring_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_f7d9e.pdf; Рекомендації з навчально-методичного забезпечення https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/rekomendaciyi_rp_83065.pdf).

З метою забезпечення професійної спрямованості змісту, попередження дублювання, урахування міждисциплінарних зв'язків робочі програми на початку навчального року розглядаються і схвалюються на засіданні кафедри, погоджуються навчально-методичною комісією факультету, а після погодження – затверджуються деканом факультету.

Змістове наповнення робочих програм навчальних дисциплін є авторським і систематично удосконалюється. Оновлення змісту ОК здійснюється в результаті закордонного стажування викладачів (проф. Семенов О.М., ст.вickl. Павленко І.О. (Польща); проф. Бондаренко Ю.А. (Словаччина, Польща); доц. Кумеда О.П. (Словаччина)), участі у проєктах Еразмус (проф. Семенов О.М., доц. Чернякова Ж.Ю.), IREX (проф. Семенов О.М., доц. Герман В.В., доц. Громова Н.В., доц. Кириленко Н.І., ст. вickl. Ячменик М.М.), у закордонних конференціях (проф. Беценко Т.П., проф. Горболіс Л.М., проф. Семенов О.М., доц. Рудь О.М.); оновлення може зумовлюватися як зміною кількості годин, так і удосконаленням навчально-методичних матеріалів відповідно до науково-технічного прогресу та вимог часу. Так, зміст ОК14 Сучасна українська літературна мова оновлено аспектами щодо актуальних напрямів у розвитку сучасного словотворення, орфографії, граматики. ОК12 Методика навчання української мови враховує положення Концепції Нової української школи, Державного стандарту базової середньої освіти. До змісту ОК15 Українська література введено теми, присвячені творчості В. Лиса, М. Матіос, В. Шкляра, С. Андруховича, Олеся Ульяненка, Галини Пагутяк, М. Дочинця.

На засіданнях науково-методичного семінару кафедри <https://fisf.sspu.edu.ua/serednia-osvita-ukrainska-mova-i-literatura-2020> обговорюються сучасні освітні практики і наукові досягнення в галузі лінгвістики, літературознавства, методики навчання української мови і літератури. Ініціаторами оновлення ОК можуть бути викладачі, студенти, роботодавці чи інші стейкхолдери.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Згідно зі «Стратегією розвитку СумДПУ на 2020-2030 роки» розвиток міжнародної співпраці у галузі освіти, науки, культури та спорту є однією із стратегічних цілей. СумДПУ укладено міжуніверситетські угоди про освітню і наукову співпрацю з ВНЗ Польщі, Китаю, Болгарії <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/homepage/mizhnarodna-spivpratsia>. З метою професійного розвитку учасників освітнього процесу щодо закордонних моделей навчання фаху проф. Семенов О.М. пройшла стажування у Варшавському та Ягеллонському університетах у рамках проєкту «Інноваційний університет та лідерство», доц. Кумеда О.П. – в Університеті Костянтина Філософа (Словаччина). НПП публікують статті у закордонних виданнях. Здобувачі залучені до участі в реалізації міжнародних проєктів, що виконуються відповідно до угод про співпрацю («Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність» IREX), до роботи ресурсного центру професійного розвитку вчителів української мови і літератури <https://rctpd.sspu.edu.ua/>, науково-дослідних лабораторій <https://sspu.edu.ua/nauka/naukovi-pidrozdily>, результатом діяльності в яких є участь у майстер-класах та міжнародних конференціях. Викладачі зареєстровані в наукових мережах Google Scholar Academia та ін. ПВС кафедри та здобувачі ВО мають доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus, Web of Science, що забезпечується з локальної мережі університету та бібліотеки.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють

перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Перевірка досягнення ПРН відбувається відповідно до п.4.7. Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf , Положення про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС організації освітнього процесу у СумДПУ https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf , Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_neformalnu_osvitu_a3c03.pdf .

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і є основною інформацією при проведенні заліку. Його результати враховують: активність студента на практичних заняттях та консультаціях; написання письмових робіт, контрольних (тестових) робіт, виконання проєктів, виконання самостійної роботи. Форми проведення поточного контролю визначаються кафедрою, робочою програмою з дисципліни. Однією з форм поточного контролю ОК15, ОК17, ОК19 є аналіз текстів відповідно до специфіки дисциплін. Форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОПП дозволяють чітко перевірити досягнення ПРН. Усвідомлення провідних тенденцій розвитку літературного процесу в Україні перевіряється під час поточного та підсумкового контролю з ОК15. Такі форми контрольних заходів, як участь здобувачів у конференціях, підготовка статті, що пропонуються в межах ОК16, дають можливість перевірити ПР34, ПР35, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ9, ПРУ12. Більшість форм контролю, запропонованих здобувачам ВО, враховує їхні індивідуальні особливості та будується на різномірних видах завдань, з урахуванням самоконтролю. Оцінювання самостійної роботи фіксується в академічних журналах.

Об'єктом додаткового заохочення для здобувачів за рішенням кафедр може бути виконання інших видів робіт: участь у роботі лабораторій, виступи на студентських наукових конференціях, публікація результатів наукового дослідження, участь у творчих конкурсах, олімпіадах тощо.

Підсумковий контроль охоплює семестровий контроль та підсумкову атестацію і проводиться з метою оцінювання результатів навчання на всіх окремих етапах бакалаврського освітнього рівня за національною шкалою і шкалою ЄКТС.

Семестровий контроль проводиться у формах іспиту або заліку в обсязі навчального матеріалу, що визначено робочою програмою конкретної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом та ІНП студента. Зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань) та критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Атестація випускників ОПП проводиться у формі письмового комплексного кваліфікаційного екзамену із української мови і літератури, методики їх навчання та психолого-педагогічних дисциплін.

Ректорський контроль проводиться відповідно до п. 5.4.3. Положення про внутрішній моніторинг якості освітньої діяльності у СумДПУ https://sspu.sumy.ua/images/files/doc_files/polozhennya/15.pdf.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів регламентовано

Положенням про організацію освітнього процесу

https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf ,

Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності

https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vo_620e3.pdf.

У Положенні про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС організації освітнього процесу

https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf

визначено перелік форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Відповідно до Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення

https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/rekomendaciyi_gp_83065.pdf у кожній робочій програмі

представлено розподіл балів, комплекс критеріїв оцінювання та засоби діагностики результатів навчання. Під час поточного контролю з дисциплін, формою контролю яких є залік, здобувач максимально може набрати 100 б.; під час поточного контролю з дисципліни, формою контролю яких є іспит, – 75 б. та має право підвищити результат під час підсумкового контролю – 25 б. Підсумкова атестація здійснюється за 100-бальною накопичувальною системою контролю навчальних досягнень. Розклад екзаменів доводиться до відома всіх викладачів і студентів не пізніше як за місяць до початку сесії.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до здобувачів вищої освіти?

Процедура проведення контрольних заходів визначається Положенням про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС організації освітнього процесу

https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf .

Інформацію про форми контрольних заходів, критерії оцінювання результатів навчання та розподіл балів, засоби діагностики результатів навчання (усні екзамени, контрольні роботи, проєкти, презентації, комплексні екзамени) подано у робочих програмах навчальних дисциплін <https://fisf.sspu.edu.ua/serednia-osvita-ukrainska-mova-i-literatura-2020>. Індивідуальний план студента, який щорічно корегує індивідуальну траєкторію навчання, містить також інформацію про форми контролю та критерії оцінювання.

На першому занятті викладач ознайомлює здобувачів зі змістом, структурою робочої програми або силабусу, системою і критеріями оцінювання, засобами діагностики результатів навчання.

Перелік екзаменаційних питань чи завдань, що відповідають робочій програмі дисципліни, розміщені на дистанційній платформі Moodle, в електронних кабінетах і доводяться викладачем до відома студентів.

Розклад занять, розклад екзаменів (затверджений не пізніше, ніж за місяць до початку екзаменаційної сесії)

розміщуються на офіційному вебсайті університету.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Стандарт першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література) відсутній.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС організації освітнього процесу https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf, п.4.7
Положення про організацію освітнього процесу https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf, п.5
Положення про проведення практик https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_praktiku_20dc6.pdf, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vo_620e3.pdf, робочими програмами навчальних дисциплін і програмами практик. Зазначені документи є у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу на сайті університету <https://sspu.edu.ua/university/edusci/normatyvno-pravova-baza>. У них викладено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема стосуються процедур запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів, їх повторного проходження.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Здобувачі мають право подавати апеляцію на будь-яку оцінку поточного та семестрового контролю (п.2.4. Положення про апеляцію результатів навчання здобувачами освіти СумДПУ https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/apelyaciyi_68f4b.pdf).
Положення про порядок оцінювання знань студентів https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf передбачає семестровий контроль у формах екзамену або диференційованого заліку. Структура екзаменаційних білетів та критерії оцінювання визначаються колегіальним рішенням кафедри (п.4.3.); об'єктивність екзаменаторів забезпечується рівними умовами для здобувачів, єдиними критеріями оцінки.
Об'єктивність підсумкового контролю забезпечує відкритий характер екзаменаційної комісії (п.4.7.3. Положення про організацію освітнього процесу https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf).
За ОПП діють процедури запобігання конфлікту інтересів: занесення результатів поточного контролю до журналів обліку роботи академічної групи, контроль за своєчасним і повним його здійсненням, публічний характер оцінювання за результатами практики, колегіальність комісії при перескладанні екзамену.
Результати оцінювання здобувачів обговорюються на засіданні кафедри та вченої ради факультету за участю представників студентського самоврядування. За час існування програми не було випадків, які б потребували врегулювання конфліктів.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок повторного проходження контрольних заходів визначено в п.п.4.7.2. та 4.7.3. Положення про організацію освітнього процесу https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50e3.pdf, п.6.7. Положення про розгляд скарг та звернень громадян https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_rozglyad_skarg_ta_zvernen_gromadyan_4495d.pdf.
Процедури повторного проведення контрольних заходів за ОПП застосовуються після кожної екзаменаційної сесії шляхом складання графіка ліквідації заборгованостей та оформлення відповідної відомості. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів із кожної дисципліни, перший раз – викладачеві, другий – комісії, яка створюється деканом факультету. Випадки повторного проходження контрольних заходів здобувачами на ОПП були. Так, за результатами зимової екзаменаційної сесії 2020-2021 н.р. студенти Близнюк Т. (221 гр.), Дихно Ю. (231 гр.) мають академічну заборгованість. Вони мають можливість повторного складання. Студент, який не склав комплексного кваліфікаційного екзамену, допускається до повторного складання підсумкової атестації протягом трьох років після закінчення університету.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів відбувається відповідно до п.п. 4–5 Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_ekzamenkomisiyu_90a24.pdf; Положення про

апеляцію результатів навчання здобувачів ВО, https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/apelyaciyi_68f4b.pdf.
Результати підсумкової атестації, передбаченої ОПП, оголошуються в день складання або не пізніше наступного робочого дня (п.4.8, Порядок організації поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації, https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/por_org_kontrolyu_z_vik_distanc_tehn_75d2b.pdf). У випадку незгоди з оцінкою здобувач має право подати апеляцію на ім'я ректора не пізніше наступного дня оголошення результатів з обов'язковим повідомленням декана факультету. Розпорядженням ректора створюється комісія для розгляду апеляції. Комісія розглядає апеляції здобувачів ВО протягом трьох календарних днів після звернення. У випадку встановлення комісією порушення процедури проведення атестації, яке вплинуло на результати оцінювання, комісія пропонує ректору скасувати відповідне рішення екзаменаційної комісії і провести повторне її засідання в присутності представників комісії з розгляду апеляції.
Випадків оскарження результатів контрольних заходів за ОПП на момент складання звіту про самооцінювання ОПП не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Кодекс академічної доброчесності https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_6c82c.pdf, Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_komisiyu_z_pitan_etiki_ta_akadem_dobrochesnosti_f788c.pdf, Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_zabezpechennya_ad_2866f.pdf визначають правила і норми академічної доброчесності науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти, є невід'ємними складовими внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти і наукової діяльності СумДПУ. Кодекс і Положення спрямовані на дотримання високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності університету, зокрема освітній, науковій, виховній, управлінській, а також на підтримку сприятливого морально-психологічного клімату в колективі.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Відповідно до Кодексу академічної доброчесності (п.5.1) та положень Закону України «Про авторське право і суміжні права» для перевірки робіт (монографій, підручників, посібників, дисертацій, кваліфікаційних робіт) учасників освітнього процесу на наявність плагіату університет використовує ліцензійне програмне забезпечення згідно з договором із ТОВ «Плагіат». Система використовується через інтерфейс користувача (www.plagiat.pl та StrikePlagiarism.com).

Перевірка на унікальність наукових статей, курсових робіт студентів здійснюється на кафедрі за допомогою комп'ютерної програми AntiPlagiarism.NET, що рекомендована до використання МОН України і дозволяє виявити ступінь запозичень у роботі.

На заняттях з ОК16 здобувачі ознайомлюються з онлайн-сервісами перевірки текстів на плагіат, правилами оформлення цитат, вимогами дотримання авторського права.

З метою формування інформаційної культури та академічної доброчесності на сайті Наукової бібліотеки університету <https://library.sspu.edu.ua/konsultatsiyi/> є покликання на групові заняття і тренінги з питань виявлення академічного плагіату та ін. Відповідно до п. 4.2. Кодексу академічної доброчесності СумДПУ створено Комісію з питань етики та академічної доброчесності. Здобувачі ВО долучаються до заходів із питань академічної етики і доброчесності <https://sspu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist>.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

У Плані роботи університету на 2020-2021 н.р. (наказ № 339 від 31.08.2020 року) https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/10/plan_roboti_universitetu_20-21_dc950.pdf у п.10.3 передбачено цикл заходів із імплементації Кодексу академічної доброчесності. Питання академічної доброчесності включені до робочих програм ОК.

Здобувачі беруть участь у тематичних заходах, організованих Центром забезпечення якості, Комісією з питань етики та академічної доброчесності, лабораторією «Академічна культура дослідника». У межах Тижня академічної доброчесності (07-11.09.20) була проведена лекція-діалог стейкхолдерів з академічної доброчесності (проф. Семенов О.М.) із залученням стейкхолдера – начальника Управління державної служби якості освіти в Сумській області Рябухи А.П. <https://sspu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist>, <https://sspu.edu.ua/news/lektsiya-dialog-iz-akademichnoji-kulturi-i-akademichnoji-dobrochesnosti-profesora-semenog-o-m-u-sumdpu>. На онлайн-засіданні студентського самоврядування факультету підбито підсумки опитування здобувачів щодо дотримання академічної доброчесності. Здобувачі ОПП беруть участь у щорічній міжнародній конференції «Академічна культура дослідника в освітньому просторі» <https://jmm.sspu.edu.ua/index.php/naukovi-zakhodi/konferentsiji/konferentsiya-5>, долучаються до проекту «Вивчай і розривай» IREX.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

У СумДПУ створено Комісію з питань етики та академічної доброчесності (наказ №420 від 30.09.2019) https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_komisiyu_z_pitan_etiki_ta_akadem_dobrochesnosti_f788c.pdf, яка є дорадчим органом університету та наділяється правом розглядати заяви щодо порушення академічної доброчесності. Організаційною формою роботи Комісії є засідання для вирішення оперативних і нагальних питань (п. 4.1). Комісія приймає рішення відкритим голосуванням, ухвалює протокол, який підписує голова та секретар

Комісії (п. 4.8). На її засідання запрошуються заявник і особа-відповідач (п. 4.4). За результатами розгляду справи та з'ясування всіх істотних обставин Комісія впродовж 2-х робочих днів готує письмовий висновок щодо наявності або відсутності факту порушення Кодексу (п. 4.9). Висновок містить рекомендації щодо остаточного рішення ректора Університету. Відповідно до Кодексу з академічної доброчесності https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_6c82c.pdf формами відповідальності за порушення академічної доброчесності для здобувачів є попередження, повторне проходження відповідного освітнього компонента ОПП, відрахування з університету (п.6.2). Серед здобувачів ОПП зафіксовано поодинокі порушення норм академічної доброчесності. Спільна позиція викладачів і адміністрації щодо цього дозволяє зупинити явище на етапі поточного контролю.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Проведення конкурсного добору викладачів регулюється Порядком проведення конкурсного відбору https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/poryadok_provedennya_konkursnogo_vidboru_pri_zamischenni_vakposad_npp_ofaf9.pdf, Статутом університету, п.6.4. Положення про організацію освітнього процесу, пп.1.3-1.6 Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/poryadok_pidvischennya_kvalifikaciyi_ped_i_nauk-ped_pracivnikiv_82d7f.pdf.

Претенденти на посади після публічного оголошення проводять відкриті лекції, звітують за попередній термін. Конкурсна комісія бере до уваги: відповідність кваліфікаційним вимогам, рівень наукової активності, науково-методичний рівень проведення занять, відповідність професійної, академічної кваліфікації цілям ОПП, рейтинг НПП, результати опитувань здобувачів, підвищення кваліфікації тощо.

Викладачі мають досвід роботи у спецрадах (В.Бугрій, О.Семенов, Ю.Бондаренко, Л.Горболіс), керівництва дисертаціями (О.Семенов – 3 докт., 9 канд.; В.Бугрій – 3 канд.; Л.Горболіс, Н.Кириленко, О.Наумкіна – по 1 канд. дис.), публікації у Scopus, Web of Science (О.Медведовська – 5; О.Семенов – 4; Ю.Бондаренко – 3; Ж.Чернякова – 2; О.Кумеда, Теренко О. – по 1). 100% викладачів, які працюють на ОПП, мають науковий ступінь.

За результатами опитування здобувачі задоволені рівнем викладання дисциплін, відкритістю й доступністю викладачів до спілкування https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/01/ukrmova_ce48c.pdf.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Залучення роботодавців регламентується Положенням про раду роботодавців https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/09/polozhennya_pro_radu_robotodavciv_5714a.pdf та пп. 7.1.14, 7.1.15. Статуту.

На етапі створення ОПП роботодавці брали участь у її розробці, рецензуванні (Гончаренко С., учитель укр. мови і літ. КУ Сумська ЗОШ №15; Шерстюк Л., методист з укр. мови і літ. СОІППО; Карпенко О., заст. дир. Лебединського пед. фах. коледжу; Щербина В., учитель укр. мови і літ. Миколаївської спеціалізованої школи), у моніторингу відповідно до сучасних вимог і практичних потреб спеціальності (Губська І., дир. КУ Сумська ЗОШ № 12; Семенцова Н., в.о.дир. КУ Сумська гімназія №1; Волкова Т., дир. КУ Сумська ЗОШ №4; Сергієнко В., дир. Садівської ЗОШ; Мацуєв В., дир. Улянівського НВК; Пономаренко Н., викл. Машинобудівного коледжу СумДУ; Баєва А., учитель укр. мови і літ. КУ Сумська гімназія №1).

Роботодавці Рябуха А., начальник управління ДСЯО у Сумській області, Закорко В., дир. Центру професійного розвитку педагогічних працівників Сумської міськради, керівники, вчителі ЗЗСО (Соларьова Н., Баєва А., Рогова Н., Шеденко Н.), Сумського відділення МАН (Соловей А., Владимірова В.) та ін. беруть участь у проведенні занять із методики навчання української мови/літератури, засіданнях кафедри, нарадах із практик, конференціях, круглих столах, семінарах, тренінгах; консультують здобувачів освіти; долучаються до майстер-класів, Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

До аудиторних занять у форматі консультацій, творчих зустрічей на ОПП залучені фахівці з освітніх і наукових закладів України: доц. Бакаленко І. (Запорізький НУ) – «Медіаграмотність як важливий складник професіоналізму майбутнього вчителя-словесника» https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1122446144780245&id=100010446093840 ; проф. Кравець Л. (Закарпатський угорський інститут ім. Ф.Ракоці ІІ) – «Динаміка метафори в українській поезії ХХ ст.» https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=924336754591186&id=100010446093840 .

До проведення майстер-класів із проблем педмайстерності вчителя-словесника долучається проф. Лавріненко О. (НАПН України); з питань формування словникової культури – наук. співроб. Надутенко М. (Загальноукр. центр словникарства), літературного краєзнавства – митці Вертіль О., Положий Є., Скакун В., краєзнавці Корнієнко О., Михайличенко М. Професіоналі-практики переважно залучаються до проведення занять з ОК12 і ОК13 (Баєва А., КУ Сумська гімназія №1; Соларьова Н., КУ Сумська ЗОШ №27; Панченко Т., КУ Сумська ЗОШ №26; Рогова Н., КУ Сумська СШ №10; Шерстюк Л., СОІППО; Пономаренко Н., Машинобудівний коледж; Рябуха А, нач. управління ДСЯО у Сумській обл.; Закорко В., директор Центру проф. розвитку пед. працівників). Учителі С. Гончаренко – член фахової комісії; А. Баєва – член екзаменаційної комісії з

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Відповідно до Порядку підвищення кваліфікації

https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/poryadok_pidvischennya_kvalifikaciyi_v_sumdpu2_6a064.pdf у СумДПУ створені всі умови для професійного розвитку викладачів. Основними видами підвищення кваліфікації визначено навчання за програмою ПК, стажування, участь у семінарах, тренінгах, майстер-класах тощо. О.Семенов закінчила Східноєвропейський національний університет, магістр філології (польська та англійська мови); Н.Кириленко – СумДПУ, магістр, викладач російської, англійської мов.

Керівництво сприяє активній участі викладачів у стажуванні через оформлення відряджень, коригування розкладу, преміювання. Пройшли стажування за кордоном О.Кумеда (Словаччина, 2017–2020), Ю.Бондаренко (Словаччина, 2015), О.Семенов (Польща, 2018), І.Павленко (Польща, 2020); стажування у ВНЗ України – В.Бутрій (КДПУ), Т.Беценко (УАБС); підвищення кваліфікації в Сумському ОППО – Ж.Чернякова, В.Герман, Л.Горболіс, Н.Кириленко, О.Рудь. В університеті функціонують курси з англійської мови; упровадження ІКТ в освітній процес; проводиться тренінг «Психологія діяльності викладача ЗВО»; семінар «Культура наукової української мови»; курси за Освітньою програмою підготовки експертів з проведення інституційного аудиту в ЗЗСО

<https://www.sspu.edu.ua/university/edusci/pidvyshchennia-kvalifikatsii>. Усі викладачі взяли участь у тренінгах із розробки, впровадження дистанційних курсів у Moodle

https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/por_org_kontrolyu_z_vik_distanc_tehn_75d2b.pdf

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

Система стимулювання регламентується Положенням про преміювання працівників, Положенням про встановлення надбавок і доплат, Положенням про порядок надання матеріальної та разової грошової допомоги, Положенням про надання щорічної грошової винагороди за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків (Колективний договір, дод. 3, 4, 11, 12,

https://sspu.edu.ua/media/attachments/2019/11/05/kolektivniy_dogovir_2019-2022.pdf), Положенням про почесні звання https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_pochesni_zvannya_sumdpu_d690d.pdf,

Положенням про рейтингову систему оцінювання діяльності

https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_reytingovu_sistemu_ocinyuvannya_diyalnosti_d2a31.pdf

Підсумкові рейтингові показники діяльності викладачів і результати опитування роботодавців і здобувачів ВО, яке здійснює ЦЗЯВО, ураховуються при обранні на посади, переведенні на нові посади, поданні на нагородження, присвоєнні звань тощо <https://www.sspu.edu.ua/reitynhy-sumdpu-imeni-asmakarenka>

Викладачі ОПП у різні роки були занесені на Дошку пошани «Кращі імена» (В.Бутрій, Л.Горболіс, Н.Кириленко, Ю.Бондаренко, О.Семенов). За високі результати у професійній діяльності нагороджені: «Відмінник освіти України» – Л.Горболіс, В.Герман, О.Рудь, О.Семенов, О.Наумкіна; нагрудним знаком НАПН України «Ушинський К.Д.» – О.Семенов; почесними грамотами КМ України, НАПН України – О.Семенов, В.Герман, Л.Горболіс; грамотами, подяками МОН – Н.Кириленко, Ю.Бондаренко, О.Рудь, О.Наумкіна.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

СумДПУ та факультет забезпечено навчальними аудиторіями, кабінетами, обладнанням та устаткуванням. Загальна площа навчальних приміщень – 53315/19448,6 кв. м. Наукова бібліотека налічує близько 888 тис. примірників, електронна бібліотека – понад 21500 документів, репозитарій – понад 7000 документів; є читальний зал із безоплатним доступом до мережі Інтернет, відділ іноземної літератури. Соціальні умови забезпечуються наявністю закладів громадського харчування, спортивних споруд, трьох гуртожитків. Є легкоатлетичний стадіон, гімнастична, ігрова, тренажерна зали, зала боротьби, басейн, спортивні майданчики, актові зали, ботанічний сад. У навчальному корпусі № 4 працює медичний пункт. На базі факультету функціонує 5 аудиторій, які обладнані мультимедійними комплексами. Створено сучасний мультифункціональний лінгафонний кабінет на 15 робочих місць (ауд. 429).

Розроблені робочі навчальні програми, курси лекцій, плани практичних занять, питання до підсумкового контролю, самостійної роботи, навчально-методичні посібники. Фінансування ОПП є достатнім. Обсяг фінансових, матеріально-технічних ресурсів визначається щороку з урахуванням можливостей бюджету університету. Для удосконалення МТЗ вживаються заходи: формування плану закупівлі (щорічно); облаштування сучасних спортивних майданчиків; оновлення фонду бібліотеки та репозитарію <https://sspu.edu.ua/report/#p=8>

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Освітнє середовище ЗВО повною мірою задовольняє потреби та інтереси здобувачів завдяки висококваліфікованому професорсько-викладацькому складу, співпраці ЗВО з органами студентського самоврядування, наданні допомоги у працевлаштуванні. Функціонує бюро НТС (кер. А.Корнієнко) (Положення про наукове товариство студентів,

аспірантів, докторантів та молодих учених СумДПУ

https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_naukove_tovaristvo_studentiv_819c3.pdf), наукові гуртки, науково-дослідні лабораторії, зокрема: українського фольклору; літературного краєзнавства; проблем інклюзивної освіти; психології розвитку особистості; «Академічна культура дослідника в освітньому просторі» та ін. <https://sspu.edu.ua/naukovi-pidrozdzily>; літературно-мистецька студія «Орфей». Проводяться заходи волонтерського спрямування: спортивні, інтелектуальні ігри, дебатні турніри, тренінги; тематичні вечори з патріотичного виховання, краєзнавчі екскурсії, творчі зустрічі, квести, народознавчі свята. В університеті функціонують студентський та спортивний клуби, спортивні секції, проводяться тижні студентського самоврядування, різноманітні тематичні культурно-масові заходи. Кафедра ініціювала і реалізує університетський проєкт «Мій університет – моя гордість: стейкхолдери СумДПУ» <https://www.facebook.com/groups/140035996734966>, проводить обласний творчий конкурс «Студліт» <https://fif.sspu.edu.ua/konkursy>, міжуніверситетські Шевченківські читання <https://sspu.edu.ua/news/mizhuniversityshevchenkivski-chitannya>

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, що гарантується відділом охорони праці, пунктом охорони здоров'я, опорним пунктом поліції, загonom охорони «Сокіл», відділом соціальної та культурно-масової роботи. Механізми безпечності відповідають Закону України «Про освіту» (ст. 3, 6); Закону України «Про вищу освіту» (ст. 40); листу МОН від 14.07.2020 № 1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в ЗО...»; Статуту (п. 8.4) https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/statut_sumdpu_df175.pdf.

Стан приміщень відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. В університеті забезпечений доступ до навчальних приміщень для осіб з особливими потребами: центральний і навчальний корпус №4, їдальня, облаштовані пандусами. НПП і здобувачі проходять інструктажі з охорони праці та протипожежної безпеки із записом у журналі

https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_upravlinnya_ohoronoyu_praci_sumdpu_imeni_as_ma_karenka_eb558.pdf. В університеті діє психологічна служба <https://sspu.edu.ua/psykholohichna-sluzhba>, яка сприяє створенню соціально-психологічних умов для розвитку особистості. На вирішення психологічних проблем здобувачів ВО спрямовано заходи: «Адаптація студентів до навчання», «Згуртованість колективу», «Діагностика адаптації до умов проживання у гуртожитку», «Діагностика потреби психологічної допомоги студентам», «Студентське життя поза межами навчання». Проводиться опитування «Викладач очима студентів».

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Комунікація зі студентами за ОПП регламентується нормативними документами, які регулюють відносини в університеті (п.6.3. Статуту, https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/statut_sumdpu_df175.pdf), відбувається через деканат факультету, викладачів кафедр, кураторів, студентське самоврядування, відділ соціальної та культурно-масової роботи. У пп. 8.4, 8.5 Статуту університету міститься інформація про права та обов'язки здобувача вищої освіти, в тому числі й право на різні види підтримки. Механізми освітньої підтримки здобувачів забезпечуються відповідно до Закону України «Про вищу освіту» і передбачають здійснення таких процедур і заходів: визначення принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти, здійснення моніторингу і періодичного перегляду ОПП; щорічне оцінювання здобувачів, педагогічних працівників і регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному вебсайті університету, інформаційних стендах тощо. Інформаційна підтримка здобувачів за ОПП здійснюється на сайті університету, факультету, кафедри та через соціальні мережі (створено групи кафедри та факультету в мережі Facebook, Viber, до яких входять здобувачі ОПП, випускники, викладачі кафедри). Інформація про діяльність кафедр, ресурсних центрів, лабораторій на вебсайті університету та в соціальних мережах постійно оновлюється. Для здобувачів за ОПП розміщено інформацію про наукову і виховну роботу, робочі програми дисциплін та їх анотації, розклад занять тощо. Консультативна підтримка здобувачів здійснюється науково-педагогічними працівниками, органами студентського самоврядування, профспілковим комітетом студентів. В університеті функціонує психологічна служба, що надає психологічну допомогу здобувачам ВО https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_psihologichnu_sluzhbu_9ac72.pdf; працює соціальний педагог, скринька Довіри. Соціальна підтримка здобувачів реалізується через надання соціальних стипендій https://sspu.sumy.ua/images/files/doc_files/2019/Untitled.FR124_0313e_293674966.pdf, що регулюється постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1045 «Деякі питання виплати соціальних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів». Згідно із Законом України «Про вищу освіту» для організаційної підтримки здобувачів в університеті створено необхідні ресурси для організації освітнього процесу. За допомогою опитування з'ясовано, що більшість студентів вважають соціальну підтримку достатньою.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

В університеті створено умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. Згідно з Постановою КМ України від 10.07.2019 р. № 635 «Про затвердження порядку організації інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах ВО» розроблено і затверджено Порядок супроводу осіб з особливими освітніми потребами, Порядок навчання та супровід осіб з особливими освітніми потребами <https://sspu.edu.ua/universitytet/zahalna-informatsiia/vilnyi-dostup-do-universitytetu>.

Формування умов для здобуття здобувачами якісної освіти ВО в університеті реалізується через: розвиток матеріально-технічної бази з урахуванням потреб здобувачів; забезпечення здобувачів належним супроводом;

організація освітнього процесу з використанням сучасних ІКТ; формування у спільноти університету недискримінаційного ставлення до здобувачів. Педагогічний супровід здійснюють кафедри, що забезпечують викладання ОК. Викладання навчального матеріалу відбувається у максимально сприйнятливій для здобувачів формі; впроваджуються сучасні педагогічні технології навчання; здобувачі забезпечуються навчально-методичними матеріалами. Група супроводу співпрацює зі структурними підрозділами університету щодо розробки індивідуального навчального плану здобувача та надання методичної допомоги, проводить моніторинг виконання здобувачем індивідуального навчального плану, обґрунтовано рекомендує зміни до нього з урахуванням потреб здобувача.

Наразі за ОПП не навчаються особи з особливими потребами.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Політика врегулювання конфліктних ситуацій в університеті регламентується Законом України «Про звернення громадян» № 393/96-ВР від 02.10.1996 р., Законом України «Про освіту», «Про вищу освіту», Статутом університету https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/statut_sumdpu_df175.pdf та покликана врегулювати конфліктні ситуації, що виникають в університеті, за винятком тих, для яких законодавством встановлено спеціальний порядок розгляду. В університеті функціонує психологічна служба, що проводить психологічне консультування та надає психологічну допомогу здобувачам у разі виникнення конфліктних ситуацій https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_psihologichnu_sluzhbu_9ac72.pdf. Процедура врегулювання конфліктів для здобувачів за ОПП здійснюється відповідно до Положення про розгляд скарг та звернень громадян у СумДПУ

https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_rozglyad_skarg_ta_zvernen_gromadyan_4495d.pdf.

Звернення громадян в університеті реєструються в журналі реєстрації заяв, скарг та пропозицій. Посадові особи ЗВО при розгляді звернень вивчають їх, у разі потреби вимагають у виконавців матеріали, пов'язані з розглядом звернень, направляють членів комісії для перевірки викладених у зверненні обставин, уживають заходи для об'єктивного вирішення поставлених питань, з'ясовують і усувають причини. З 1 вересня 2020 р. в університеті працює фахівець із питань протидії корупції. Відповідно до Плану роботи СумДПУ на 2020–2021 навчальний рік (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/10/plan_roboti_universitetu_20-21_dc950.pdf; розділ 17) проводяться заходи щодо запобігання та протидії корупції, серед яких зокрема: проведення профілактично-роз'яснювальної роботи з працівниками університету, роз'яснювальної роботи серед студентів щодо відповідальності за надання неправомірної вигоди та подарунків, систематичне ознайомлення співробітників та студентів університету з інформацією щодо змін в антикорупційному законодавстві та ін.

За час існування ОПП звернень щодо конфліктних ситуацій не зафіксовано.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП регулюються такими документами: Положення про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vo_620e3.pdf, Положення про освітні програми у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_op_ff69e.pdf.

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Відповідно до п. 2.14.1. Положення про організацію освітнього процесу https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf, Положення про освітні програми у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_op_ff69e.pdf моніторинг ОПП здійснюється на загальноуніверситетському та локальному рівнях. На кафедрі української мови і літератури передбачена внутрішня процедура аналізу ОПП: щорічно члени робочої групи, стейкхолдери здійснюють аналіз ОПП, за результатами якого заслуховуються пропозиції щодо вдосконалення змісту ОК та внесення змін. Розроблену ОПП переглянуто у 2018 р. і внесено зміни у назви дисциплін та їх змістове наповнення (ОК Вікова фізіологія та шкільна гігієна (3 кр.), ОК Історія зарубіжної літератури (12 кр.)); уведено ОК Історична граматики української мови (3 кр.), ОК Виразне читання (3 кр.); змінено кількість кредитів на деякі ОК (протокол №5 від 28.02.2018 р. засідання вченої ради університету; протокол № 9 від 31.01.2018 р. засідання кафедри української мови, протокол № 6 від 01.02.2018 р. засідання кафедри української літератури). Під час перегляду ОПП у 2019 р. було враховано пропозиції стейкхолдерів і здобувачів ВО щодо формування

практичних умінь, поєднання навчання із набуттям практичного досвіду роботи за фахом і внесено такі зміни:
- у зв'язку зі зміною назви дисциплін удосконалено змістове наповнення ОК Вікова фізіологія та здоров'я дитини (3 кр.), ОК Українська література (30 кр.), ОК Іноземна мова (7 кр.);
- інтегровано ОК Старослов'янська мова та історична граматики (4 кр.), ОК Культура мови та стилістика (5 кр.);
- виведено з ОПП ОК Основи охорони праці та БЖД, ОК Історія світової літератури;
- уведено ОК Фізичне виховання (4 кр.), ОК Основи інклюзивного навчання (3 кр.), ПП Навчальна педагогічна практика в закладах позашкільної освіти (3 кр.), ПП Навчальна педагогічна практика в середній школі (3 кр.);
- виведено як окремі ОК Курсова робота з психолого-педагогічних дисциплін (3 кр.), ОК Курсова робота з української мови / літератури (3 кр.);
- змінено кількість кредитів на деякі ОК та ПП (протокол №8 від 26.02.2019 р. засідання вченої ради університету; протокол №10 від 23.01.2019 р. засідання кафедри).

Під час останнього перегляду ОПП у 2020 р. введено як обов'язкові ОК Українська діалектологія (3 кр.), ОК Основи наукових досліджень (3 кр.), виведено ОК Виразне читання (4 кр.), змінено кількість кредитів на деякі ОК (протокол №10 від 27.04.2020 р. засідання вченої ради університету; протокол №11 від 27.02.2020 р. засідання кафедри).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Положенням про організацію освітнього процесу

https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf передбачена процедура врахування пропозицій здобувачів ВО щодо перегляду ОПП і внесення змін. Пропозиції здобувачів ВО щодо перегляду ОПП враховуються шляхом подання усних пропозицій завідувачеві кафедри та викладачам під час освітнього процесу або анонімного анкетування, що регламентується «Методичними рекомендаціями до проведення анкетування з питань оцінювання освітнього процесу...»
https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/metod_rekomend_do_provedennya_anket_z_pitan_ocinyuvannya_osv_proc_c391e.pdf із затвердженими формами анкет. Анкетування проводиться з використанням друкованих анкет і в електронному форматі за допомогою Google-форм https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/01/ukrmova_ce48c.pdf. Аналіз отриманої інформації здійснюється Центром забезпечення якості вищої освіти. Матеріали анкетування узагальнюються і передаються для ознайомлення керівництву університету, факультету з подальшим обговоренням на засіданні кафедри, науково-методичної комісії тощо. За результатами анкетування та усного опитування здобувачів ВО (2019 р., 2020 р.) було оновлено ОК ОПП. Пропозиції здобувачів Назаренко Ю., Прихідько Ю. були враховані під час удосконалення ОПП: уведено до ОПП ОК22 Українська діалектологія (3 кредити).

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Відповідно до п. 6.3.11 Статуту https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/statut_sumdpu_df175.pdf, Положення про студентське самоврядування <https://sspu.edu.ua/media/attachments/2019/10/11/studsamovriadvannia.pdf>, органи студентського самоврядування беруть участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та в заходах щодо забезпечення якості вищої освіти, вносять пропозиції щодо змісту ОПП і навчальних планів, беруть участь у стипендіальних комісіях, організації дозвілля, оздоровлення, побуту. До складу вчених рад університету та факультету входять 10 % здобувачів ВО, які мають можливість через публічні виступи та відкриті форуми висловлювати свої думки та пропозиції з питань періодичного перегляду ОПП та інших процедур забезпечення її якості. Інтереси здобувачів представляють члени студентського самоврядування, які входять до складу вченої ради факультету (Прихідько Ю., Ковтуненко О., Іванько А.). Студентське самоврядування спільно з Центром ЗЯВО систематично проводить опитування студентів щодо якості навчання. Зокрема, результати онлайн-опитування щодо дистанційного навчання та академічної доброчесності здобувачів ВО розглянуто на засіданні студентського самоврядування та кафедри.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Порядок залучення роботодавців до процесу періодичного перегляду ОПП визначено п.1.4. Положення про раду роботодавців https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_radu_robotodavciv_sumdpu_i_meni_as_makarenka_5dc93.pdf. Для вдосконалення ОПП була створена експертна рада стейкхолдерів https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/nakaz_pro_zatverdzhennya_skladu_ekspertnih_rad_steykholderiv_za_op_897aa_10c09.pdf. Співпраця внутрішніх стейкхолдерів із роботодавцями реалізується на базі ресурсного центру професійного розвитку вчителя української мови і літератури, лабораторій кафедри. Науково-практичні конференції, науково-методичні семінари, майстер-класи, тренінги, презентації навчально-методичних комплексів і навчальної літератури сприяють формуванню запитів на нові знання й уміння не тільки у здобувачів ВО за ОПП, а й у представників освітніх закладів регіону. До процесу перегляду ОПП долучаються роботодавці провідних ЗЗСО міста та області, зокрема директори КУ Сумська ЗОШ № 12 Губська І., КУ Сумська ЗОШ №4 Волкова Т., КУ ССШ І-ІІІ ступенів №7 Деменко О., Садівської ЗОШ Сергієнко В., Уляннівського НВК Мацуєв В., в.о. директора КУ Сумська гімназія №1 Семенцова Н., заст. директора Сумської гімназії № 1 Пчеляна Л.В. та ін. Пропозиції від роботодавців щодо перегляду ОПП також збираються шляхом обговорення результатів проходження практик.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Працевлаштуванням випускників та збиранням інформації щодо їх кар'єрного шляху займається відділ працевлаштування, професійної освіти та додаткових платних послуг <https://sum.dcz.gov.ua/>. Практика збирання та поширення інформації щодо кар'єрного шляху випускників проводиться через підтримку зв'язків із факультетом, університетом: запрошення випускників на щорічні науково-практичні конференції кафедри, де вони презентують власний професійний досвід та інноваційні методики; для проведення майстер-класів, тренінгів, семінарів для здобувачів ВО на базах факультету та інституцій, де вони працюють. Збирання інформації щодо працевлаштування випускників ОПП здійснюється науково-педагогічними працівниками у процесі спілкування з випускниками в соціальних мережах, під час практики в школах, профорієнтаційної роботи в закладах освіти міста та області, під час щорічного Форуму випускників, діяльності Асоціації випускників факультету, керівником якої є О.Федина, партнерів університету, факультету https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_asociaciyu_vipusknikiv_studentiv_ta_druziv_de8f1.pdf. З метою створення якісних умов для ефективного працевлаштування випускників проводиться «Педагогічний фестиваль», Форум випускників «Ярмарок вакансій», зустрічі з потенційними роботодавцями.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

ОПП забезпечує формування загальних та фахових компетентностей, що відповідає сучасним вимогам до викладання української мови і літератури, а також тенденціям розвитку спеціальності й ринку праці. Мета, завдання, компетентності, освітні компоненти ОПП корелюються, уточнюються, поглиблюються відповідно до рішення навчального відділу, науково-методичної ради університету, кафедри із метою актуалізації, осучаснення, відповідності основним засадам розвитку освіти і науки у світі й Україні, а також запитам здобувачів ВО, органам самоврядування, стейкхолдерів, академічної спільноти. Реагуючи на потреби здобувачів ВО з метою формування у них додаткових компетентностей, створено електронний каталог вибіркового дисциплін <https://sspu.edu.ua/katalohvybirkovykh-dystsyplin>. З метою реалізації принципів і норм академічної доброчесності й опанування наукової методології дослідження уведено ОК Основи наукових досліджень. У процесі здійснення внутрішнього моніторингу забезпечення якості освіти було виявлено певні недоліки. Студентам варто активніше брати участь у конкурсах науково-дослідних робіт. Потрібно стимулювати здобувачів освіти до участі у наукових конференціях, пошукати наукову роботу. Рейтингове оцінювання професорсько-викладацького складу ілюструє прогалини щодо публікацій матеріалів власних досліджень у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз, зокрема Index Copernicus, Scopus, Web of Science тощо. Система забезпечення якості ЗВО враховує ці моменти при конкурсі на заміщення вакантних посад. Інформацію щодо розробки, затвердження, моніторингу та результатів оновлення ОПП відображено у протоколах засідання кафедр, науково-методичної комісії факультету, вченої ради університету та факультету.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література) першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) акредитується вперше. Останнє експертне оцінювання відповідності освітньої діяльності навчального закладу державним вимогам щодо акредитації напряму 6.020303 «Філологія» рівня вищої освіти «бакалавр» було здійснено 21-23 квітня 2015 р. Експертна комісія висловила такі рекомендації керівництву СумДПУ імені А.С.Макаренка щодо покращення навчально-виховної та наукової діяльності з підготовки фахівців за вказаним напрямом, що не впливали на загальне позитивне рішення: 1) запровадити на основі електронних інформаційних технологій сучасні системи організації освітнього процесу та контролю якості навчання, розробити і запровадити ефективні схеми поєднання навчальної та наукової роботи; 2) постійно поповнювати бібліотечний фонд сучасними підручниками, зокрема й електронними та періодичними виданнями; 3) забезпечити реалізацію довгострокової програми кадрового забезпечення навчального процесу. Висловлені зауваження було враховано при складанні ОПП Середня освіта (Українська мова і література). Ефективні схеми поєднання навчальної та наукової роботи успішно реалізуються в межах науково-дослідних лабораторій кафедри, які сприяють науково-дослідній та організаційній активності студентської молоді шляхом ініціювання, проведення й координації наукових досліджень у галузі лінгвістики, літературознавства та методики навчання української мови / літератури. Поповнено бібліотечний фонд методичними рекомендаціями, збірниками наукових статей, навчальними посібниками за авторством викладачів факультету. Забезпечено реалізацію довгострокової програми кадрового забезпечення освітнього процесу через покращення якісного складу кафедр. Станом на січень 2021 р. професорсько-викладацький склад випускової кафедри представлений 3 докторами наук, 6 кандидатами наук, що складає 90 % якості.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Контроль за якістю освітнього процесу регулюється Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vo_620e3.pdf на рівнях: викладач-завідувач кафедри-декан/директор-ректор. Викладачами – через поточний контроль і якість освітнього процесу, завідувачем – через перевірку виконання викладачами усіх видів робіт індивідуальних планів, робочих навчальних програм, трудову дисципліну викладачів тощо. Декан та його заступники контролюють організацію освітнього процесу; дотримання розкладу занять; відвідування занять викладачів; дотримання вимог до оформлення результатів поточного та підсумкового контролю; готовність

навчально-методичної документації кафедр. Ректор, проректори, навчальний відділ здійснюють перевірку навчальних планів; дотримання графіка освітнього процесу; відповідності навчальних планів і програм галузевим стандартам; комплектності і достатності навчально-методичного забезпечення з дисциплін; організаційно-методичного забезпечення практик; організаційно-методичного забезпечення підсумкової атестації за ОПП. Питання про якість освітнього процесу за ОПП на факультеті та кафедрі розглядаються на засіданнях вченої ради університету та ректорату.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Для здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті створено чітку систему. Відповідно до Статуту https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/statut_sumdpu_df175.pdf, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vo_620e3.pdf структурні підрозділи тісно взаємодіють та координують якість освітнього процесу. Центр ЗЯВО у співпраці з кафедрами, студентським самоврядуванням здійснюють моніторинг якості викладання навчальних курсів та ОПП через опитування студентів https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/01/ukrmova_ce48c.pdf. Вчена рада університету та факультету визначають систему і затверджують процедури внутрішнього забезпечення якості ВО, ОПП, навчальних планів. До повноважень ректора (проректорів) входить: формування стратегії забезпечення якості; розробка принципів оцінювання якості ОПП та роботи ПВС, результатів навчання здобувачів. Навчальний відділ здійснює аналіз робочих програм та навчально-методичного забезпечення; організацію та удосконалення форм і методів освітнього процесу. До повноважень декана, завідувача кафедри входять: організація та управління матеріально-технічним забезпеченням; локальний моніторинг та перегляд ОК за ОПП у взаємодії з випускниками, роботодавцями; рекомендації щодо складу екзаменаційної комісії; координація забезпечення якості ОПП.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюються Статутом, Колективним договором, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, Кодексом академічної доброчесності, Порядком підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників та низкою Положень: Про організацію освітнього процесу, Про самостійну роботу студентів, Про студентське самоврядування, Про наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених, Про академічну мобільність студентів, Про вільний вибір навчальних дисциплін студентами, Про проведення практик студентів, Про порядок оцінювання знань студентів, Про кваліфікаційну роботу, Про наукову раду, Про раду роботодавців, Про розгляд скарг та звернень громадян, Про комісію з питань етики та академічної доброчесності тощо. Документи оприлюднені на офіційному вебсайті університету <https://sspu.edu.ua/> у відповідних розділах, наприклад: Документація <https://sspu.edu.ua/universitytet/zahalna-informatsiia/dokumentatsiia>, Нормативно-правова база <https://sspu.edu.ua/universitytet/edusci/normatyvno-pravova-baza> перебувають у відкритому доступі. Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є чіткими та зрозумілими.

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

<https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-2020-rik>

Зауваження та пропозиції можна надсилати на електронну пошту: kafedra.ukr.mova.literatura@gmail.com

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

<https://fisf.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/12/29/opp-2020-ukr.pdf>

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильні сторони ОПП:

- ОПП забезпечує формування інтегральної, загальних і фахових компетентностей майбутніх учителів української мови і літератури базової школи;
- чітко сформульовані цілі, що відповідають місії та стратегії ЗВО, потребам зацікавлених сторін, тенденціям розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контекстів;
- систематичний перегляд змістової наповненості ОК на основі використання інноваційних технологій дає змогу

сформувати чітке уявлення про специфіку педагогічної діяльності;

- ОПП передбачає практичну підготовку здобувачів освіти (навчальні практики, виробнича педагогічна практика з української мови і літератури), що уможливорює набуття фахових компетентностей учителя;
- формуванню фахових компетентностей здобувачів, визначених в ОПП, сприяє їх участь у проєктній діяльності кафедри (робота в наукових гуртках, лабораторіях «Академічна культура дослідника», літературного краєзнавства, українського фольклору, медіаграмотності, ресурсному центрі професійного розвитку вчителя), що здійснюється у співпраці з Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Загальноукраїнським центром словникарства УМІФ НАН України;
- реалізацію ООП забезпечують висококваліфіковані науково-педагогічні кадри.
- для досягнення мети ОПП наявні відповідні матеріально-технічні ресурси;
- публічність і прозорість ОПП передбачає врахування пропозицій стейкхолдерів, роботодавців, представників роботодавців.

Слабкі сторони ОПП:

- відсутній затверджений стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти;
- існує потреба інтенсифікувати роботу здобувачів освіти у програмах академічної мобільності;
- недостатня участь студентів у конкурсах науково-дослідних робіт;
- потребує активізації публікаційна діяльність викладачів у базах Web of Science та Scopus.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Планується:

- перегляд фахових компетентностей відповідно до Державного стандарту повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України № 898 від 30.09.2020 р.);
- удосконалення ОПП через урахування загальних і професійних компетентностей учителя, визначених Професійним стандартом учителя (Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 2736 від 23.12.2020 р.);
- урахування сучасних тенденцій розвитку педагогічної науки та освітніх тенденцій, а також оновлення змісту дисциплін загальної та професійної підготовки, перегляд та вдосконалення змісту вибіркової частини ОПП;
- розроблення інструментарію для заохочення здобувачів до участі у програмах академічної мобільності та в неформальній освіті, урегулювання правил визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті;
- удосконалення механізмів залучення до неформальної освіти професіоналів-практиків, експертів, представників роботодавців з метою створення професійно-орієнтованого освітнього середовища;
- активізація участі студентів у конкурсах науково-дослідних робіт;
- посилення інтернаціоналізації діяльності ЗВО, активізація академічної мобільності науково-педагогічних працівників, інтенсифікація публікацій у виданнях, які індексуються у наукометричних базах Scopus та Web of Science та ін.;
- розвиток студентського простору з метою адаптації освітнього середовища до потреб та інтересів здобувачів ВО за ОПП;
- розширення застосування інтернет-ресурсів та ІТ-технологій в освітньому процесі;
- налагодження тісної співпраці з випускниками;
- розробка стратегій налагодження партнерських відносин зі стейкхолдерами, конкретизація принципів співпраці.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

***

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від

імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Лянной Юрій Олегович

Дата: 21.01.2021 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
ПА 1 Комплексний кваліфікаційний екзамен із української мови і літератури, методики їх навчання та психолого-педагогічних дисциплін	підсумкова атестація	<i>ПА 1 Комплексний кваліфікаційний екзамен.pdf</i>	oB1LyDzBADmwAx1Zo7Vt5l+C1BeiFTVDPBOgFoA/+24=	
ПП 5 Виробнича педагогічна практика з української мови і літератури	практика	<i>ПП 5 Виробнича педагогічна практика.pdf</i>	K7APrigL6eEDCbZJ5ZleHliqArPICl4F1Xo+/kFh38U=	Матеріально технічне забезпечення - відповідно до укладених договорів з базами практик.
ПП 4 Діалектологічна практика	практика	<i>ПП 4 Діалектологічна практика.pdf</i>	vcb8WEnDA6cIj+/xz9+eIpQljxGxvyJl7UznPRz/VU=	Проектор Epson EB-S82: Тип матриці: LCD Базова роздільна здатність: 800x600 Тип джерела світла: газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко) режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2500 (1960) Контрастність зображення: 2000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,58-8,89 Відеоінтерфейси: VGA Динаміки, вт: 1x1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013.
ПП 3 Фольклорна практика	практика	<i>ПП 3 Фольклорна практика.pdf</i>	Iq89/ZSWe3DSpsLcWw+XuRNuwc9KhLn+HfyTWYnB9Q=	Проектор Epson EB-S82: Тип матриці: LCD Базова роздільна здатність: 800x600 Тип джерела світла: газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко) режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2500 (1960) Контрастність зображення: 2000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,58-8,89 Відеоінтерфейси: VGA Динаміки, вт: 1x1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013.
ПП 2 Навчальна педагогічна практика в закладах позашкільної освіти	практика	<i>ПП 2 Навчальна педагогічна практика в закладах позашкільної освіти.pdf</i>	QpBK+xM9YUccLzdlQvFGwyVorhf4igFHGOneKVeYIo=	Матеріально технічне забезпечення - відповідно до укладених договорів з базами практик.
ПП 1 Навчальна педагогічна практика в середній школі	практика	<i>ПП 1 Навчальна педагогічна практика в СШ.pdf</i>	1F4USzAnxxiAxWu+WU9meZ4MAsEshiI+NbFYr/cJzGw=	Матеріально технічне забезпечення - відповідно до укладених договорів з базами практик.
ОК 25 Курсова робота з методики навчання	курсова робота (проект)	<i>ОК 25 КР з методики</i>	CUWRoclkqdnRM55G8yNPYt4sTKSndT8	Проектор Epson EB-S82: Тип матриці: LCD

української мови/літератури		навчання української мови і літератури.pdf	cX9oVg9sC9us=	Базова роздільна здатність: 800x600 Тип джерела світла: газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко) режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2500 (1960) Контрастність зображення: 2000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,58-8,89 Відеоінтерфейси: VGA Динаміки, вт: 1x1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013.
ОК 24 Курсова робота з української мови/літератури	курслова робота (проект)	ОК 24 кр з української мови і літератури.pdf	wB+L4qd+s5KjuAkF8+GvfxrDkMolBJoH/QyC2rG5TH4=	Проектор Epson EB-S82: Тип матриці: LCD Базова роздільна здатність: 800x600 Тип джерела світла: газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко) режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2500 (1960) Контрастність зображення: 2000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,58-8,89 Відеоінтерфейси: VGA Динаміки, вт: 1x1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013.
ОК 23 Курсова робота з психолого-педагогічних дисциплін	курслова робота (проект)	ОК 23 КР з психолого-педагогічних дисциплін.pdf	4BEO1B5sYljkM1P MC2RWHxcWyREuq SSPAYMwMFAuUc=	Проектор Epson EB-S82: Тип матриці: LCD Базова роздільна здатність: 800x600 Тип джерела світла: газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко) режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2500 (1960) Контрастність зображення: 2000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,58-8,89 Відеоінтерфейси: VGA Динаміки, вт: 1x1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013.
ОК 22 Українська діалектологія	навчальна дисципліна	ОК 22 Українська діалектологія.pdf	AU92oEvsqaHL/2Ku ugrZwirAN6rBS/DYy ZE52Voamu=	Проектор Epson EB-S82: Тип матриці: LCD Базова роздільна здатність: 800x600 Тип джерела світла: газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко) режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2500 (1960) Контрастність зображення: 2000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,58-8,89 Відеоінтерфейси: VGA Динаміки, вт: 1x1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013.
ОК 21 Фахова українська мова	навчальна дисципліна	ОК 21 Фахова українська мова.pdf	7sK1B4A5GUb9uAFs KKSM9xEZyi/3fDQh DbcjFBI2rRI=	Проектор Benq MS517H: Тип матриці : DLP Максимальна роздільна

				<p>здатність: WUXGA (1920x1200) Яскравість, ANSI Lm: 300 Контрастність,,: 1: 13 000 Підтримка 3D Відеоінтерфейси: HDMI, S-Video, VGA Співвідношення сторін: 4:3 (відео) Проекційне відношення: 1.96 - 2.15 : 1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013</p>
ОК 20 Культура української мови та стилістика	навчальна дисципліна	ОК 20 Культура української мови та стилістика.pdf	xRT1vrAPDodV003xhAREvvCeQDgf3SomOaDn/u71yDo=	<p>Проектор Benq MS517H: Тип матриці : DLP Максимальна роздільна здатність: WUXGA (1920x1200) Яскравість, ANSI Lm: 300 Контрастність,,: 1: 13 000 Підтримка 3D Відеоінтерфейси: HDMI, S-Video, VGA Співвідношення сторін: 4:3 (відео) Проекційне відношення: 1.96 - 2.15 : 1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013 Проектор Epson EB-S82: Тип матриці: LCD Базова роздільна здатність: 800x600 Тип джерела світла: газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко) режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2500 (1960) Контрастність зображення: 2000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,58-8,89 Відеоінтерфейси: VGA Динаміки, вт: 1x1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013.</p>
ОК 19 Дитяча література	навчальна дисципліна	ОК 19 Дитяча література.pdf	ERSilCr6HWY8ByVuCy+ZmK2mxJtob60cB1oOfUCdSU=	<p>Проектор Benq MS517H: Тип матриці : DLP Максимальна роздільна здатність: WUXGA (1920x1200) Яскравість, ANSI Lm: 300 Контрастність,,: 1: 13 000 Підтримка 3D Відеоінтерфейси: HDMI, S-Video, VGA Співвідношення сторін: 4:3 (відео) Проекційне відношення: 1.96 - 2.15 : 1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013</p>
ОК 18 Старослов'янська мова та історична граматики	навчальна дисципліна	ОК 18 Старослов'янська мова та історична граматики.pdf	5OitzCFAcFB074PSpZ5gFoMT9gogZW1yxhJ6LhblfH8=	<p>Проектор Benq MS517H: Тип матриці : DLP Максимальна роздільна здатність: WUXGA (1920x1200) Яскравість, ANSI Lm: 300 Контрастність,,: 1: 13 000 Підтримка 3D Відеоінтерфейси: HDMI, S-Video, VGA Співвідношення сторін: 4:3 (відео) Проекційне відношення: 1.96 - 2.15 : 1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013</p>
ОК 17 Фольклор	навчальна дисципліна	ОК 17 Фольклор.pdf	OHJCClqmOa9KzJ5MJ1HqRdYZeH8iOasUT3takPoHурw=	<p>Проектор Epson EB-S82: Тип матриці: LCD Базова роздільна здатність: 800x600 Тип джерела світла:</p>

				газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко) режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2500 (1960) Контрастність зображення: 2000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,58-8,89 Відеоінтерфейси: VGA Динаміки, вт: 1x1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013.
ОК 16 Основи наукових досліджень	навчальна дисципліна	ОК 16 Основи наукових досліджень.pdf	JeHn6xh106mejI/kE hoxzsnaRreliqCcsYm LIRg+yPg=	Проектор Benq MS517H: Тип матриці : DLP Максимальна роздільна здатність: WUXGA (1920x1200) Яскравість, ANSI Lm: 300 Контрастність, : 1: 13 000 Підтримка 3D Відеоінтерфейси: HDMI, S-Video, VGA Співвідношення сторін: 4:3 (відео) Проекційне відношення: 1.96 - 2.15 : 1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013
ОК 15 Українська література	навчальна дисципліна	ОК 15 Українська література.pdf	Wvh3CxX6DQdVHB MwglFTFExoZEqvN LuLQ3q/MWYEULO =	Проектор Epson EB-X14G: Тип матриці: 3xLCD Базова роздільна здатність: 1024x768 Тип джерела світла: газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко) режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2400 (3000) Контрастність зображення: 3000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,76-7,62 Проекційні відстані, м: 1,1-10,8 Відеоінтерфейси: VGA, HDMI Динаміки, вт: 1x2 Ноутбук: HP Latitude E6410 Рік випуску – 2012.
ОК 1 Історія та культура України	навчальна дисципліна	ОК 1 Історія та культура України.pdf	Hqat5u1j6YJLJtuoG/ t83LXOV5tKRhF1ooC H/f3mcek=	Проектор Benq MS517H: Тип матриці : DLP Максимальна роздільна здатність: WUXGA (1920x1200) Яскравість, ANSI Lm: 300 Контрастність, : 1: 13 000 Підтримка 3D Відеоінтерфейси: HDMI, S-Video, VGA Співвідношення сторін: 4:3 (відео) Проекційне відношення: 1.96 - 2.15 : 1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013.
ОК 2 Філософія	навчальна дисципліна	ОК 2 Філософія.pdf	H1aPlmEHoaIEB3lB 1snKqTzxMrWzOmtq uJGphNPd4us=	Проектор Epson EB-S82: Тип матриці: LCD Базова роздільна здатність: 800x600 Тип джерела світла: газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко) режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2500 (1960) Контрастність зображення: 2000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,58-8,89

				Відеоінтерфейсу: VGA Динаміки, вт: 1x1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013.
ОК 3 Іноземна мова	навчальна дисципліна	ОК 3 Іноземна мова.pdf	uPrOtfdzRWREp06t Ir7OiFPlzTfMCWKjH W4H4SC87Q=	Проектор Benq MS517H: Тип матриці : DLP Максимальна роздільна здатність: WUXGA (1920x1200) Яскравість, ANSI Lm: 300 Контрастність,,: 1: 13 000 Підтримка 3D Відеоінтерфейсу: HDMI, S-Video, VGA Співвідношення сторін: 4:3 (відео) Проекційне відношення: 1.96 - 2.15 : 1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013
ОК 4 ІКТ	навчальна дисципліна	ОК 4 ІКТ.pdf	C+QWGe7c8qmWCj TouLaof/Ct886bh+c ZboeLKMTOXeY=	11 комп'ютерів (рік введення в експлуатацію – 2016): AMD A10-5800K X4 DDR 4,00 GB / 1600MHz Монітор 19"€ Ubuntu 18.04 Bionic Beaver (free), LibreOffice 6.3.2 (free), Google Chrome (free), Foxit Reader (free), VLC media player (free)
ОК 5 Фізичне виховання	навчальна дисципліна	ОК 5 Фізичне виховання.pdf	WgLhQarf8xkBTwU ogO4pNdhzP/PoOPd zZorMz5izoLI=	спорткомплекс університету: спортивні зали, басейн, стадіон
ОК 6 Педагогіка	навчальна дисципліна	ОК 6 Педагогіка.pdf	/JoZE1RHX75yO+e3 zvLndR/IZBgH8Gjo 2uUOCHH5oVE=	Проектор Epson EB-S82: Тип матриці: LCD Базова роздільна здатність: 800x600 Тип джерела світла: газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко) режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2500 (1960) Контрастність зображення: 2000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,58-8,89 Відеоінтерфейсу: VGA Динаміки, вт: 1x1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013.
ОК 7 Основи інклюзивного навчання	навчальна дисципліна	ОК 7 Основи інклюзивного навчання.pdf	7/97aCLU2PnkpHYS W5ma87FudOBtuz4 ACnAAmpW3DZI=	Проектор Epson EB-X14G: Тип матриці: 3xLCD Базова роздільна здатність: 1024x768 Тип джерела світла: газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко) режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2400 (3000) Контрастність зображення: 3000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,76-7,62 Проекційні відстані, м: 1,1-10,8 Відеоінтерфейсу: VGA, HDMI Динаміки, вт: 1x2 Ноутбук: HP Latitude E6410 Рік випуску – 2012.
ОК 9 Вікова фізіологія та здоров`я дитини	навчальна дисципліна	ОК 9 Вікова фізіологія та здоров`я дитини.pdf	SFnHuvXoVVw6wO TKFSNKNlHiznC2tQ OKvAwqj+SF2U=	Проектор Epson EB-S82: Тип матриці: LCD Базова роздільна здатність: 800x600 Тип джерела світла: газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко)

				<p>режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2500 (1960) Контрастність зображення: 2000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,58-8,89 Відеоінтерфейси: VGA Динаміки, вт: 1x1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013.</p>
ОК 10 Вступ до мовознавства	навчальна дисципліна	ОК 10 Вступ до мовознавства.pdf	E3jPWt/gaPZHMmej dXT1Gu6UZOKGdd6 qy4mTELOuusw=	<p>Проектор Epson EB-X14G: Тип матриці: 3xLCD Базова роздільна здатність: 1024x768 Тип джерела світла: газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко) режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2400 (3000) Контрастність зображення: 3000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,76-7,62 Проекційні відстані, м: 1,1-10,8 Відеоінтерфейси: VGA, HDMI Динаміки, вт: 1x2 Ноутбук: HP Latitude E6410 Рік випуску – 2012.</p>
ОК 11 Вступ до літературознавства	навчальна дисципліна	ОК 11 Вступ до літературознавства.pdf	CN5AGcWrxsbuXAJL 5IqyLFQbl1dVZfrYKP /vpLsT8is=	<p>Проектор Benq MS517H: Тип матриці : DLP Максимальна роздільна здатність: WUXGA (1920x1200) Яскравість, ANSI Lm: 300 Контрастність, : 1: 13 000 Підтримка 3D Відеоінтерфейси: HDMI, S-Video, VGA Співвідношення сторін: 4:3 (відео) Проекційне відношення: 1.96 - 2.15 : 1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013</p>
ОК 12 Методика навчання української мови	навчальна дисципліна	ОК 12 Методика навчання української мови.pdf	b0ltrOXBj59f8JZQc 2S2paSkTkp4RpVC4 W3YU/EQm8o=	<p>Проектор Epson EB-S82: Тип матриці: LCD Базова роздільна здатність: 800x600 Тип джерела світла: газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко) режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2500 (1960) Контрастність зображення: 2000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,58-8,89 Відеоінтерфейси: VGA Динаміки, вт: 1x1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013.</p>
ОК 13 Методика навчання української літератури	навчальна дисципліна	ОК 13 Методика навчання української літератури.pdf	oN8oM4sHt7xy+/CV WMmqWXpPt7a5oN Ca+RBSB3Z4RoA=	<p>Проектор Benq MS517H: Тип матриці : DLP Максимальна роздільна здатність: WUXGA (1920x1200) Яскравість, ANSI Lm: 300 Контрастність, : 1: 13 000 Підтримка 3D Відеоінтерфейси: HDMI, S-Video, VGA Співвідношення сторін: 4:3 (відео) Проекційне відношення: 1.96 - 2.15 : 1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545</p>

				<i>Рік випуску – 2013</i>
ОК 14 Сучасна українська літературна мова	навчальна дисципліна	ОК 14 Сучасна українська літературна мова.pdf	X5O7di1RLl/jtrhHn8ZC75OXUjUROIW/7DvF1DTYsdc=	Проектор Epson EB-S82: Тип матриці: LCD Базова роздільна здатність: 800x600 Тип джерела світла: газорозрядна лампа Ресурс лампи в нормальному (еко) режимі, год: 4000 (5000) Світловий потік в нормальному (еко) режимі, ANSI лм: 2500 (1960) Контрастність зображення: 2000: 1 Проекційні діагоналі, м: 0,58-8,89 Відеоінтерфейси: VGA Динаміки, вт: 1x1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013.
ОК 8 Психологія	навчальна дисципліна	ОК 8 Психологія.pdf	CVZSLMte4nlm9SetDnMjdiHy8YKV7bDnGtHaCPfDcno=	Проектор Benq MS517H: Тип матриці : DLP Максимальна роздільна здатність: WUXGA (1920x1200) Яскравість, ANSI Lm: 300 Контрастність, : 1: 13 000 Підтримка 3D Відеоінтерфейси: HDMI, S-Video, VGA Співвідношення сторін: 4:3 (відео) Проекційне відношення: 1.96 - 2.15 : 1 Ноутбук: Dell Inspiron 1545 Рік випуску – 2013

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ІД викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
107971	Бугрій Володимир Станіславович	Завідувач кафедри-професор, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом доктора наук ДД 001960, виданий 25.04.2013, Атестат професора 12ПР 010500, виданий 28.04.2015	33	ОК 1 Історія та культура України	Доктор педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. Тема дисертації: «Розвиток системи шкільного краєзнавства в Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.)» Диплом доктора наук: ДД 001960 Професор кафедри історії України Атестат професора: 12ПР №010500, 2015 Підвищення кваліфікації: стажування на кафедрі історії України та правознавства Криворізького державного педагогічного університету з

						<p>18.12.2019 р. по 18.02.2020 р. (довідка №09/2-1 від 20.02.2020 р.) Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=J2G8H9oAAAAJ&hl=ru Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 2, 3, 4, 8, 10, 14, 18. Публікації: 1.Бугрій В. С. Історія та культура України. Навчальний посібник. Суми: ФОП Цьома С.П., 2017. 318 с. 2.Бугрій В. С. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Історія та культура України». Суми: ФОП Цьома С.П., 2020. 32 с. 3.Бугрій В.С. Государственная политика Украины по развитию исторической науки и образования в высших педагогических учебных заведениях // Актуальные проблемы организации обучения в высшей и средней школе. Монография. Саарбрюкен / Германия: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2018. С.53-70. 4.Бугрій В.С. Факультативи в системі науково-предметної підготовки майбутніх учителів історії в педагогічних інститутах України (друга половина 40-х – 50-ті роки ХХ ст.) // Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 27. Том 6. С. 4-8 5.Bugrii V.S. Management system of historical science in pedagogical institutes of Ukraine // Management of higher and secondary education: monografia Scholars' Press, 2020. P.209-225.</p>	
121012	Кумеда	Доцент,	Факультет	Диплом	15	ОК 22	Кандидат

	Олена Павлівна	Основне місце роботи	іноземної та слов'янської філології	<p>спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2003, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література, Диплом кандидата наук ДК 002711, виданий 19.01.2012, Атестат доцента 12ДЦ 038887, виданий 16.05.2014</p>	Українська діалектологія	<p>філологічних наук за спеціальністю 10.02.01 – українська мова (диплом ДК № 002711, виданий 19 січня 2012р.). Тема дисертації «Ідіолект П.О. Куліша на тлі східнополіського діалекту». Доцент кафедри української мови (атестат доцента 12ДЦ №038887, виданий 16 травня 2014 р.). Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=Iyv-oO4AAAAJ&hl=uk Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 1, 8, 9, 13, 14, 17. Підвищення кваліфікації: 1. Університет Костянтина Філософа (м. Нітра, Словацька Республіка, 2017–2020н. р.); наказ № 355 від 30.08.2017; № 278 від 25.07.2018; № 387 від 11.09.2019). 2. За програмою «Українська мова» в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка з 09.11.2020 р. по 18.12.2020 р. (Свідоцтво про підвищення кваліфікації Серія ПК 02125510/ 001426-20 від 28 грудня 2020 р.). Публікації: 1. Кумеда О. Загальнонародна та рідкісна діалектна лексика XIX ст. у мові першодруків П. О. Куліша. Лексикографічний бюлетень / НАН України; Інститут української мови. 2013. Вип. 22. С.62–72. 2. Кумеда О. Діалектна основа мови першодруків П.О. Куліша. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 8. Філологічні науки (мовознавство і літературознавство). Вип. 5: зб. наукових праць / за ред. академіка Л.І. Мацько. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. С. 136-141. 3. Кумеда О. Одна східнополіська фонетична риса мови</p>
--	----------------	----------------------	-------------------------------------	---	--------------------------	--

						<p>першодруків творів П.О. Куліша. Студії з діалектології. Матеріали і дослідження / Відп. ред. П.Ю. Гриценко. Інститут української мови НАН України. Вип. 1. К.: КММ, 2017. С.59–64.</p> <p>4. Кумеда О. Діалект – ідіолект (текст) – літературна норма. Матеріали Міжнародної наукової конференції «Трансформація діалектного континууму і проблеми лінгвоекнології. До 30-річчя Чорнобильської трагедії» / Інститут української мови НАНУ. Відп. ред. П.Ю. Гриценко. К.: КММ, 2017. С. 229–236.</p> <p>5. Кумеда О. Вивчення рис східнополіського говору північного наріччя на матеріалі етнографічних записів XIX ст.: навчально-методичний посібник. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2018. – 68 с.</p>	
199430	Громова Наталія Василівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2001, спеціальність: 030502 Українська мова і література, Диплом кандидата наук ДК 061213, виданий 06.10.2010, Атестат доцента 12ДЦ 037984, виданий 14.02.2014</p>	16	ОК 21 Фахова українська мова	<p>Кандидат педагогічних наук зі спеціальності Теорія навчання. Тема дисертації «Творча самореалізація старшокласників в евристичному навчанні предметів гуманітарного циклу» (диплом ДК №061213, 2010 р.) Доцент кафедри української мови (атестат 12ДЦ № 037984, 2014 р.) Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=xjxZ_EYAAAAJ&hl=uk Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 2, 3, 5, 8, 9, 12, 13, 14, 16, 17 Підвищення кваліфікації: за спеціальністю викладач української мови, КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки, стажування з 20.02.2017 р. по 17.03.2017 р., свідоцтво про</p>

підвищення кваліфікації Серія ПК № 02139771 3655-17; Сумський державний університет, центр розвитку кадрового потенціалу навчального закладу, стажування з 05.03.2019 р. по 05.04.2019 р., посвідчення №3169; Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, стажування з 08.01.2020 р. по 05.02.2020 р. за програмою англійська мова, свідоцтво про підвищення кваліфікації Серія ПК № 02125510/001066-19;

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників під час Антикризового онлайн-EdCamp 2020: школа зараз і у «світі після» (13-17 квітня) обсягом 18 годин (0,6) кред. ЄКТС), сертифікат № оЕU 2020/ 741; Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Державна служба якості освіти у Сумській області, курси за Освітньою програмою підготовки експертів з проведення інституційного аудиту в закладах ЗЗСО у період із 14.09.2020 р. по 06.11.2020 р. в обсязі 1,3 кредити ECTS (40 годин), Сертифікат ДО № 470-20.

Публікації:

1. Формування полемічної культури риторичної особистості викладача й учителя української мови та літератури. Формування культуромовної особистості фахівця в умовах неперервної освіти: монографія /О.Семенов, В.Герман, Н.Громова, І. Левенок, Н.Пономаренко, К.Шамунова // за заг.ред. О.Семенов. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2020. 247 с. С.103-114
2. Фахова українська мова. Методичні рекомендації до курсу / Укл. Н.В. Громова. Суми:

						<p>Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2019. 72 с.</p> <p>3. Сучасні орієнтири формування мовнокультурологічно і компетенції педагога (з досвіду викладання української мови за професійним спрямуванням) // Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології : наук. журнал. Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2018. № 9. С.218-228.</p>
160168	Герман Вікторія Василівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	Диплом кандидата наук ДК 005311, виданий 08.12.1999, Атестат доцента ДЦ 008776, виданий 23.10.2003	25	<p>ОК 20 Культура української мови та стилістика</p> <p>Кандидат філологічних наук за спеціальністю 10.02.01 – українська мова (ДК № 005311, 1999 р.). Тема дисертації: «Індивідуально-авторські неологізми (оказіоналізми) в сучасній поезії (60-90-і роки)». Диплом кандидата наук: ДК № 005311, 1999 р. Доцент кафедри української мови (Атестат: Серія ДЦ № 008776, 2003 р.). Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=WrtHSvIAAAAJ&hl=ru Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 2, 3, 5, 8, 9, 10, 13, 14, 16, 17, 18 Підвищення кваліфікації: 1. Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки, стажування з 09.10.2017 р. по 09.11.2017 р.; Свідоцтво про підвищення кваліфікації Серія ПК № 02139771 6198-17); 2. Підвищення кваліфікації з англійської мови з 8 січня 2020 по 5 лютого 2020 р.; 6 кредитів, 180 год, Сум ДПУ ім. А. С. Макаренка, (Свідоцтво ПК № 02125510/001067-19 від 5 лютого 2020 року). Публікації: 1. Герман В. Риторична культура вчителя в академічному</p>

						<p>просторі: навч. пос. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2018. 190 с.</p> <p>2. Герман В., Громова Н.. Полемічна культура сучасного викладача й учителя української мови та літератури. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал / голов. ред. А. А. Сбруєва. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. № 4 (88). С. 17-27.</p> <p>3. Герман В., Громова Н. Сучасні орієнтири формування мовнокультурологічно ї компетенції педагога (з досвіду викладання української мови за професійним спрямуванням). Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал / голов. ред. А. А. Сбруєва. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. № 9 (83). С. 219-229.</p> <p>4. Герман В. В. Суржик як явище інтерференції. Українознавчий вимір у сучасній науці: гуманітарний аспект. Миколаїв: МНАУ, 2018. С. 39-42.</p> <p>5. Формування культуромовної особистості фахівця в умовах неперервної освіти / О. Семенов, Н. Громова, В. Герман та ін.; за заг. ред. О. Семенов. Суми: Вид-во Сум ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. 212 с. (авт. внесок - 40 с.)</p>	
103084	Кириленко Надія Іванівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 1990, спеціальність: українська мова і література, Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, рік закінчення: 2020, спеціальність:</p>	26	ОК 19 Дитяча література	<p>Кандидат філологічних наук, 10.01.01 – українська література Тема дисертації: «Історичні події й герої у художньому відтворенні Ліни Костенко» Доцент кафедри української літератури Атестат доцента: 02 ДЦ № 11 667 16.02.2006 р. Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=w1VT-mAAAAAJ&hl=ru Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 2, 3, 4, 5, 9, 10, 13, 14, 16, 17</p>

014 Середня освіта, Диплом кандидата наук ДК 006507, виданий 12.04.2000, Атестат доцента 02ДЦ 011667, виданий 16.02.2006

Підвищення кваліфікації: Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки, з 17.02. 2020 р. по 27.03..2020 р. (Серія НК 02139771 15780-20), 180 год
Участь у Міжнародному проєкті «Вивчай і розрізняй: інфомедійна грамотність».
Курси з англійської мови (СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2020) (6 кредитів) із 08.01.2020 до 05.02.2020 р. (свідоцтво про підвищення кваліфікації ПК 02125510/001075-19).
Публікації:
1. Владимірова В., Кириленко Н. Українська література першої половини ХХ століття : теоретико-методологічні аспекти інтерпретації : навчально-методичний посібник для студентів-філологів. Суми : ФОП Цьома С.П., 2020. 182 с. (гриф СумДПУ)
2. Archetypical floristic images in artistic interpretation of Mykola Zerov and Myhajlo Draj-Hmara. Virtus. Scientific Journal. 32, March, 2019. S.155-158 (у співавторстві).
3. Кириленко Н., Влізько І. Етнокультурні коди в художній тканині поезій «шістдесятників»: монографія. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2018. 96 с.
4. Кириленко Н., Зякун А. Художня репрезентація етнокультурних кодів у романі Мирослава Дочинця «Горянин. Води Господніх русел». Закарпатські філологічні студії. Ужгород. Видавн. дім «Гельветика», 2020. Випуск 13. Т.3.С.97-102.Сopernikus
5. Ячменик М., Кириленко Н. Формування медіаграмотності майбутніх учителів-

						словесників (на прикладі роботи наукових гуртків Сумського педагогічного університету імені А. С. Макаренка). Збірник статей Восьмої міжнародної науково-методичної конференції «Критичне мислення в епоху токсичного контенту». Київ : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2020. С.334-338.	
121012	Кумеда Олена Павлівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2003, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література, Диплом кандидата наук ДК 002711, виданий 19.01.2012, Аттестат доцента 12ДЦ 038887, виданий 16.05.2014	15	ОК 18 Старослов'янська мова та історична граматики	Кандидат філологічних наук за спеціальністю 10.02.01 – українська мова (диплом ДК № 002711, виданий 19 січня 2012р.). Тема дисертації «Ідіолект П.О. Куліша на тлі східнополіського діалекту». Доцент кафедри української мови (аттестат доцента 12ДЦ №038887, виданий 16 травня 2014 р.). Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=Iyv-oO4AAAAJ&hl=uk Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 1, 8, 9, 13, 14, 17. Підвищення кваліфікації: 1. Університет Костянтина Філософа (м. Нітра, Словачька Республіка, 2017–2020н. р.); наказ № 355 від 30.08.2017; № 278 від 25.07.2018; № 387 від 11.09.2019). 2. За програмою «Українська мова» в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка з 09.11.2020 р. по 18.12.2020 р. (Свідоцтво про підвищення кваліфікації Серія ПК 02125510/ 001426-20 від 28 грудня 2020 р.). Публікації: 1. Кумеда О. Рефлекси праслов'янського проривного [g] у мові першодруків П. Куліша. Лінгвістика: зб. наук. праць / За ред. К. Д. Глуховцевої. Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2013. Вип.

						<p>№ 3 (30). С. 21–27.</p> <p>2. Кумеда О. Редакторський вплив Пантелеймона Куліша на мову Тараса Шевченка. Культура слова. 2015. Вип. 83. С. 59–65.</p> <p>3. Кумеда О. Фонетичний правопис Пантелеймона Куліша і мова його першодруків. ZBIÓR ARTYKUŁÓW NAUKOWYCH FILOLOGIA, SOCJOLOGIA I KULTUROZNAWS Випуск 30.01.2017 – 31.01.2017. – Варшава. С.9–16.</p> <p>4. Кумеда О. Академічне викладання дисциплін історико-лінгвістичного циклу у вищій школі. Slavica Nitrensia : časopis pre výskum slovanských filológii ; hlavný redaktor: prof. PhDr. Jana Sokolová, CSc. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre. 2018. Č. 2 S. 100–105.</p> <p>5. Кумеда О. До питання історії однієї відтопонімічної назви: сумчани – сум'яни – сумці. Slavica Slovaca ročník 55 (2020) č.1. s. 53–63. Slavistický ústav Jána Stanislava SAV a Slovenský komitét slavistov, Slovenská republika. Časopis je evidovaný: SCOPUS, CEJSH, DOAJ, C.E.E.O.L., ERIN PLUS, MLA, CARNUS Plus + 2014, CIRC, SJR, ProQuest, EBSCO.</p>	
103084	Кириленко Надія Іванівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 1990, спеціальність: українська мова і література, Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2020, спеціальність: 014 Середня</p>	26	ОК 17 Фольклор	<p>Кандидат філологічних наук, 10.01.01 – українська література Тема дисертації: «Історичні події й герої у художньому відтворенні Ліни Костенко» Доцент кафедри української літератури Атестат доцента: 02 ДЦ № 11 667 16.02.2006 р. Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=w1BT-mAAAAAJ&hl=ru Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 2, 3, 4, 5, 9, 10, 13, 14, 16, 17 Підвищення</p>

освіта, Диплом
кандидата наук
ДК 006507,
виданий
12.04.2000,
Атестат
доцента 02ДЦ
011667,
виданий
16.02.2006

кваліфікації:
Сумський обласний
інститут
післядипломної
педагогічної освіти,
факультет
підвищення
кваліфікації та
перепідготовки, з
17.02. 2020 р. по
27.03..2020 р. (Серія
НК 02139771 15780-
20), 180 год
Участь у
Міжнародному
проекті «Вивчай і
розрізняй:
інфомедійна
грамотність».
Курси з англійської
мови (СумДПУ імені
А.С. Макаренка, 2020)
(6 кредитів) із
08.01.2020 до
05.02.2020 р.
(свідоцтво про
підвищення
кваліфікації ПК
02125510/001075-19).
Публікації:
1. Кириленко Н.,
П'ятаченко С.
Фольклор і література:
художня рецепція
етнокультурних кодів:
монографія. Суми: в-
во: Цьома С.П., 2019.
120 с.
2. Кваліфікаційна
робота з української
літератури та
фольклору: навч.-
метод. посібн. для
магістрантів-
філологів закладів
вищої освіти / Н.
Кириленко, В.
Владимирова. Суми:
Вид-во СумДПУ імені
А.С. Макаренка, 2018.
103 с. (Гриф СумДПУ)
3. Владимирова В.,
Кириленко Н.
Фольклорний мотив
гріха-спокути в
сучасній українській
жіночій прозі (на
матеріалі романів
Марії Магіос, Люко
Дашвар, Олени
Печорної, Валентини
Мастерової). Вісник
Маріупольського
державного
університету. Серія :
Філологія / гол. ред.
К. В. Балабанов; відп.
ред. серії О. Г.
Павленко. Маріуполь
: МДУ, 2018. Вип. 19.
(Копернікус) у спіавт.
4. Кириленко Н.,
Глуходід М.,
Сергієнко Н. Весільна
обрядовість с.
Яснопільщина
Липоводолинського
району Сумської
області. Суми, 2019.
5. Кириленко Н.І.
Фольклор: методичні

						<p>рекомендації для студентів-філологів. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2020. 156 с.</p> <p>6. Кириленко Н., Лаптева І., Обідець К. Купальська народна обрядовість Липоводолинського району Сумської області: сакральносимволічний зміст. Суми, 2019.</p>	
180377	Семенов Олена Миколаївна	Завідувач кафедри - професор, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	<p>Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2019, спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування, Диплом магістра, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, рік закінчення: 2020, спеціальність: 035 Філологія, Диплом доктора наук ДД 005184, виданий 04.07.2006, Атестат професора 12ПР 005905, виданий 23.12.2008</p>	27	ОК 16 Основи наукових досліджень	<p>Доктор педагогічних наук, 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти (диплом: ДД № 005184, виданий 04.07. 2006 р., протокол №26-06:7). Тема дисертації: «Система професійної підготовки вчителів української мови і літератури (в умовах педагогічного університету)» Професор кафедри української мови (атестат: 12 ПР № 005905, виданий 23.12.2008 р., протокол №6:13-П) Профіль: https://scholar.google.com/uacitations?user=oXOAUoMAAAAJ&hl=uk Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18. Підвищення кваліфікації: Донбаський державний педагогічний університет (м. Слов'янськ), кафедра української мови та літератури, підвищення кваліфікації (стажування), з 05.02.2018 р. по 05.03.2018 р. (довідка № 06/18) Публікації: 1. Семенов, О. М. Науково-освітні ресурси електронної бібліотеки у фаховій підготовці майбутнього вчителя української мови і літератури [Текст] О. М. Семенов // Smart-образование в smart-обществе: возможные пути адаптации : материалы XVII ежегод. Междунар. науч.-практ. конф., Харьков, 14 февр. 2019 г. / М-во образования</p>

и науки України, Ін-т вищого образования НАПН України, Харьк. гуманитар. ун-т «Нар. укр. акад.» ; [редкол.: Е. В. Астахова (глав. ред.) и др.]. – Харьков : Изд-во НУА, 2019. – С. 194–197.

2. Семенов, О. Науково-методична публікація як результат підвищення кваліфікації вчителя-словесника [Текст] / О. Семенов, Ю. Романенко // Дивослово: Українська мова й література в навчальних закладах : науково-методичний журнал. – 2019. – №1. – С. 2–5.

3. Семенов, О. Формування академічної культури майбутнього педагога-дослідника в умовах цифрового творчого середовища [Текст] / О. Семенов, О. Семеніхіна // Академічна культура дослідника в освітньому просторі : матеріали Першої Усеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених, 18 травня 2017 р., м. Суми / МОН України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка ; Рада молодих учених, науково-дослідна лабораторія "Академічна культура дослідника" та ін. ; [редкол.: О. М. Семенов, О. В. Семеніхіна, В. І. Статівка та ін.]. – Суми : [Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2017. – С. 13-15.

4. Семенов, О. Академічна культура – основа дослідницького навчання в університеті [Текст] / О. Семенов // Академічна культура дослідника в освітньому просторі : збірник матеріалів Першої усеукраїнської науково-практичної конференції (м. Суми, 18 травня 2017 року) / за ред. О. М. Семенов, О. В. Семеніхіної. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – С.

						<p>9–13. 5. Семенов, О. М. Наставництво в науці і освіті дорослих [Текст] / О. М. Семенов // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія: Педагогічні науки / редкол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. – Кропивницький : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. – Вип.152. – С. 46–51.</p>
187107	Горболіс Лариса Михайлівна	Професор, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	Диплом доктора наук ДД 004544, виданий 15.12.2005, Атестат професора 12ПР 004883, виданий 21.06.2007	27	<p>ОК 15 Українська література</p> <p>Доктор філологічних наук за спеціальністю 10.01.01 – українська література (Диплом ДД № 004544, 2005 р.); тема дисертації «Художня парадигма народнорелігійної моралі у прозі українських письменників кінця XIX – початку XX ст.». Диплом доктора наук: ДД № 004544, 2005 р. Професор кафедри української літератури (Атестат 12ПР № 004883, 2007 р.) Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=ph2mEKEAAJ&hl=uk Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 2, 3, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 17 Підвищення кваліфікації: за спеціальністю викладач української літератури; КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки, стажування з 02.10.2017 р. по 02.11.2017 р. Свідоцтво про підвищення кваліфікації Серія ПК № 021397716024-17) Публікації: 1. Горболіс Л. Інтерпретаційне поле українського тексту (кінець XIX – початок XX ст.). Суми: Мрія, 2016. 208 с. 2. Горболіс Л. Перевір себе (завдання для самостійної роботи студентів). Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. 150 с.</p>

						<p>3. Горболіс Л., Коренева Д. Жанрово-стильова парадигма прози Раїси Іванченко : монографія. Суми : ФОП Цьома С. П., 2018. 104 с.</p> <p>4. Горболіс Л. М. Образи п'єси Павла Ар'є «На початку і наприкінці часів»: інтермедіальний вектор дослідження. East European Scientific Journal. 2019. № 1(41). Т. 5. С. 58-62.</p> <p>5. Горболіс Л. Чужина: коди інтерпретації. Суми: ВВП «Мрія», 2016. 176 с.</p> <p>Горболіс Л. Інтермедіальне прочитання української класики. Advanced trends of the modern development of philology in European countries: Collective monograp. Riga: Izdevnieciba «Baltija Publshing», 2019. P. 42-60. (розділ у закорд. колект. моногр.)</p>	
173877	Захарова Валентина Анатоліївна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	Диплом кандидата наук ДК 017510, виданий 12.02.2003, Атестат доцента 02ДЦ 015353, виданий 19.10.2005	24	ОК 15 Українська література	<p>Кандидат педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія і методика навчання української літератури. Тема дисертації «Формування моральних якостей старшокласників у процесі вивчення життєвого і творчого шляху письменника». Диплом кандидата наук: ДК № 017510, 2003 р.</p> <p>Доцент кафедри української літератури Атестат доцента: 02ДЦ № 015353, 2005 р.</p> <p>Профіль: https://scholar.google.com/citations?authuser=1&user=FeKo8S8AAAAJ</p> <p>Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 2, 3, 9, 10, 13, 14, 16, 17.</p> <p>Підвищення кваліфікації: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, курси підвищення кваліфікації, тема: «Впровадження інформаційних технологій в навчальний процес», з 22.01.2018 р. по</p>

						<p>02.02.2018 р. Посвідчення: серія ПВ №02125510/000016- 18 від 02.02.2018 р. Публікації: 1. Захарова В.А. Аналіз поетичного твору в школі: Навч. пос. для студентів філологічного факультету, вчителів шкіл. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2005. 132 с. 2. Захарова В.А. Формування родинних цінностей у процесі вивчення лірики Тараса Шевченка // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Науковий журнал. № 3, 2015. С. 305–313. 3. Захарова В. Трійця трьома святами багата: квітами, травами й рум'яним літом / Домінанти духовного світу українців: навч. пос. – Суми: Університетська книга, 2010. С. 125-161. 4. Захарова В.А. Формування вмінь студентів розрізняти художню деталь під час роботи над поезією Ліни Костенко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журнал / голов. ред. А.А. Сбруєва. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. № 1(55). С. 87–94. 5. Захарова В., Рябко Т. «Поза межами болю Осипа Турянського: літературознавчий і методичний аспекти». Навч.-метод. пос. для студентів-філологів, викладачів ЗВО, учителів ЗЗСО. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2020. 80 с. (рек. до друку вченою радою факультету, протокол №4 від 24 листопада 2020 року).</p>	
160168	Герман Вікторія Василівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов`янської філології	Диплом кандидата наук ДК 005311, виданий 08.12.1999, Атестат доцента ДЦ 008776, виданий 23.10.2003	25	ОК 14 Сучасна українська літературна мова	Кандидат філологічних наук за спеціальністю 10.02.01 – українська мова (ДК № 005311, 1999 р.). Тема дисертації: «Індивідуально- авторські неологізми (оказіоналізми) в сучасній поезії (60-90- і роки)». Диплом кандидата

наук: ДК № 005311, 1999 р.
Доцент кафедри української мови (Атестат: Серія ДЦ № 008776, 2003 р.).
Профіль:
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=WrtHSvIAAAAJ&hl=ru>
Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 2, 3, 5, 8, 9, 10, 13, 14, 16, 17, 18
Підвищення кваліфікації:
1. Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки, стажування з 09.10.2017 р. по 09.11.2017 р.;
Свідоцтво про підвищення кваліфікації Серія ПК № 02139771 6198-17);
2. Підвищення кваліфікації з англійської мови з 8 січня 2020 по 5 лютого 2020 р.; 6 кредитів, 180 год, Сум ДПУ ім. А. С. Макаренка, (Свідоцтво ПК № 02125510/001067-19 від 5 лютого 2020 року).
Публікації:
1. Герман В. Синтаксис простого та простого ускладненого речень: практичний комплекс: навч.-метод. пос. Суми: Вид-во Сум ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. 148 с.
2. Герман В. Сучасна українська літературна мова: практичний синтаксис: навч.-метод. посіб. Суми: Вид-во Сум ДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. 250 с.
3. Герман В. Харченко Н. Реалізація допустових семантико-синтаксичних відношень у складносурядних реченнях (на матеріалі наукових творів І. Франка).
Лінгвостилістичні студії: наук. журн. / редкол.: С. К. Богдан (голов. ред.) та ін. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. Вип.

						<p>11.С. 24-33.</p> <p>4. Іван Франко – титан слова: націтворчий, лінгвориторичний і синтаксичний виміри: монографія / авт. кол. В. Герман, Т. Дробна, Т. Ковган, Н. Харченко; за заг. ред. В. Герман. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 134 с.</p> <p>5. Формування культуромовної особистості фахівця в умовах неперервної освіти / О. Семенов, Н. Громова, В. Герман та ін.; за заг. ред. О. Семенов. Суми: Вид-во Сум ДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. 212 с. (авт. внесок - 40 с.)</p>	
103084	Кириленко Надія Іванівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка, рік закінчення: 1990, спеціальність: українська мова і література, Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, рік закінчення: 2020, спеціальність: 014 Середня освіта, Диплом кандидата наук ДК 006507, виданий 12.04.2000, Аттестат доцента 02ДЦ 011667, виданий 16.02.2006</p>	26	ОК 15 Українська література	<p>Кандидат філологічних наук, 10.01.01 – українська література Диплом кандидата наук ДК 006507, виданий 12.04.2000, Тема дисертації: «Історичні події й герої у художньому відтворенні Ліни Костенко» Доцент кафедри української літератури Аттестат доцента: 02 ДЦ № 11 667 16.02.2006 р. Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=w1VT-mAAAAAJ&hl=ru Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 2, 3, 4, 5, 9, 10, 13, 14, 16, 17 Підвищення кваліфікації: Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки, з 17.02. 2020 р. по 27.03..2020 р. (Серія НК 02139771 15780-20), 180 год Участь у Міжнародному проєкті «Вивчай і розрізняй: інфомедійна грамотність». Курси з англійської мови (СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2020) (6 кредитів) із 08.01.2020 до 05.02.2020 р. (свідоцтво про</p>

підвищення кваліфікації ПК 02125510/001075-19).
Публікації:
1. Владимірова В., Кириленко Н. Українська література першої половини ХХ століття : теоретико-методологічні аспекти інтерпретації : навчально-методичний посібник для студентів-філологів. Суми : ФОП Цьома С.П., 2020. 171 с. (гриф СумДПУ)
2. Кваліфікаційна робота з української літератури та фольклору: навч.-метод. посібн. для магістрантів-філологів закладів вищої освіти / Н. Кириленко, В. Владимірова. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2018. 103 с. (Гриф СумДПУ).
3. Archetypical floristic images in artistic interpretation of Mykola Zerov and Myhailo Draj-Hmara. *Virtus. Scientific Journal*. 32, March, 2019. S.155-158 (у співавторстві).
4. Владимірова В., Кириленко Н. Образ жінки в наративній стратегії сучасної української жіночої прози. *Slavica nitriensia. Časopis pre výskum slovanských filológií Ročník 9*, 2020, 1. С. 12-21.
5. Кириленко Н., Зякун А. Етноментальні маркери духовно-буттєвого універсуму українців у романі Мирослава Дочинця «Вічник. Сповідь на перевалі духу». *Наукові записки Таврійського національного університету імені В.Вернадського. Серія Філологія. Соціальні комунікації*. Т.1 (70). № 2. 2020. *Sopernikus*.
6. Кириленко Н., Владимірова В. Геній у факторі часу: літературознавчо-критичний дискурс творчої постаті Тараса Шевченка в другій половині ХІХ–ХХ століть. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. № 43. Т.1. 2019. С.28-32.

							Сорепнікус. 7. Кириленко Н., Циганкова С. Архетипний образ води в поезії шістдесятників. Суми: вид-во ФОП «Цьома С.», 2019.
173877	Захарова Валентина Анатоліївна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов`янської філології	Диплом кандидата наук ДК 017510, виданий 12.02.2003, Атестат доцента 02ДЦ 015353, виданий 19.10.2005	24	ОК 13 Методика навчання української літератури	Кандидат педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія і методика навчання української літератури. Тема дисертації «Формування моральних якостей старшокласників у процесі вивчення життєвого і творчого шляху письменника». Диплом кандидата наук: ДК № 017510, 2003 р. Доцент кафедри української літератури Атестат доцента: 02ДЦ № 015353, 2005 р. Профіль: https://scholar.google.com/citations?authuser=1&user=FeKo8S8AAAAJ Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 2, 3, 9, 10, 13, 14, 16, 17. Підвищення кваліфікації: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, курси підвищення кваліфікації, тема: «Впровадження інформаційних технологій в навчальний процес», з 22.01.2018 р. по 02.02.2018 р. Посвідчення: серія ПВ №02125510/000016- 18 від 02.02.2018 р. Публікації: 1. Захарова В.А. Роль Івана Франка в історії методики викладання літератури (за оповіданням «Борис Граб») // Українська література в загальноосвітній школі. 2008. №9. С. 25–27. 2. Захарова В.А. Компетентісно зорієнтована підготовка студентів- філологів // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Зб. наук. пр. Випуск 40 / За заг. ред. академіка АПН України Євтуха М.Б., укладач – проф. Михайличенко О.В.

						<p>К.: Вид. центр КНЛУ, 2009. С. 3-7.</p> <p>3.Захарова В.А. Мистецький контекст у літературній освіті учнів// Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Зб. наук. пр. Вип. 52 / За заг. ред. проф. Матвієнко О.В., укладач – доц. Кудіна В.В. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. С. 69-72.</p> <p>4.Захарова В.А. Роль сприймання художнього твору у процесі його реалізації // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журнал / голов. ред. А.А. Сбруєва. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. № 6 (70). С. 177-187.</p> <p>5.Захарова В.А. Формування професійної компетентності студентів-філологів засобами літературного краєзнавства // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журнал / голов. ред. А.А. Сбруєва. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. № 2 (86). С. 24-35.</p>	
199430	Громова Наталія Василівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2001, спеціальність: 030502 Українська мова і література, Диплом кандидата наук ДК 061213, виданий 06.10.2010, Атестат доцента 12ДЦ 037984, виданий 14.02.2014</p>	16	ОК 12 Методика навчання української мови	<p>Кандидат педагогічних наук зі спеціальності Теорія навчання. Тема дисертації «Творча самореалізація старшокласників в евристичному навчанні предметів гуманітарного циклу» (диплом ДК №061213, 2010 р.)</p> <p>Доцент кафедри української мови (атестат 12ДЦ № 037984, 2014 р.)</p> <p>Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=xjxZ_EYAAAAJ&hl=uk</p> <p>Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 2, 3, 5, 8, 9, 12, 13, 14, 16, 17</p> <p>Підвищення кваліфікації: за спеціальністю викладач української мови, КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти,</p>

факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки, стажування з 20.02.2017 р. по 17.03.2017 р., свідоцтво про підвищення кваліфікації Серія ПК № 02139771 3655-17; Сумський державний університет, центр розвитку кадрового потенціалу навчального закладу, стажування з 05.03.2019 р. по 05.04.2019 р., посвідчення №3169; Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, стажування з 08.01.2020 р. по 05.02.2020 р. за програмою англійська мова, свідоцтво про підвищення кваліфікації Серія ПК № 02125510/001066-19;

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників під час Антикризового національного онлайн-EdCamp 2020: школа зараз і у «світі після» (13-17 квітня) обсягом 18 годин (0,6) кред. ЄКТС), сертифікат № оЕУ 2020/ 741; Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Державна служба якості освіти у Сумській області, курси за Освітньою програмою підготовки експертів з проведення інституційного аудиту в закладах ЗЗСО у період із 14.09.2020 р. по 06.11.2020 р. в обсязі 1,3 кредити ЕCTS (40 годин), Сертифікат ДО № 470-20.

Публікації:
1. Система роботи з формування риторичної компетентності майбутнього педагога. Формування культуромовної особистості фахівця в умовах неперервної освіти: монографія Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2020. 247 с. С. 72-82.
2. Технологія сучасного заняття з лінгвістичних курсів.

						<p>Лінгвістична підготовка майбутніх фахівців: ефективні технології навчання і моніторинг якості: монографія. – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. С. 58-112;</p> <p>3. Методика навчання української мови: інтегрована програма навчального курсу, сертифікована IREX «Вивчай і розрізняй: інфомедійна грамотність»; електронна (перший рівень освіти). Суми 2020. 40 с.;</p> <p>4. Евристична освіта у творчій самореалізації старшокласників: зміст, структура, способи діяльності, результати. Пізнавально-творча і професійна самореалізація особистості в евристичній освіті [монографія] Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. 242 с. С.115-133;</p> <p>5. Від зернинки до плодів: навчально-методичний посібник / [за ред. Н.В. Громової]. – Суми: ФОП Цьома С.П., 2016. – 152 с.;</p> <p>6. Формування медіа-компетентності майбутнього вчителя-словесника у курсі «Методика навчання української мови». Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук.журнал / голов. ред. А. А. Сбруєва. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. №8 (102).</p>	
173877	Захарова Валентина Анатоліївна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов`янської філології	Диплом кандидата наук ДК 017510, виданий 12.02.2003, Атестат доцента 02ДЦ 015353, виданий 19.10.2005	24	ОК 11 Вступ до літературознавства	Кандидат педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія і методика навчання української літератури. Тема дисертації «Формування моральних якостей старшокласників у процесі вивчення життєвого і творчого шляху письменника». Диплом кандидата наук: ДК № 017510, 2003 р. Доцент кафедри української літератури Атестат доцента: 02ДЦ № 015353, 2005 р. Профіль: https://scholar.google.c

om/citations?
authuser=1&user=FeKo
8S8AAAAJ
Показники, що
визначають
кваліфікацію
працівника: 2, 3, 9, 10,
13, 14, 16, 17.
Підвищення
кваліфікації:
Сумський державний
педагогічний
університет імені А. С.
Макаренка, курси
підвищення
кваліфікації, тема:
«Впровадження
інформаційних
технологій в
навчальний процес»»,
з 22.01.2018 р. по
02.02.2018 р.
Посвідчення: серія ПВ
№02125510/000016-
18 від 02.02.2018 р.
Публікації:
1.Захарова В.А.
Методичні
рекомендації до
вивчення вступу до
літературознавства:
навч. пос. для
студентів
філологічного
факультету, учителів
шкіл. Суми: СумДПУ
ім. А. С. Макаренка,
2011. 161 с.
2.Захарова В.А. Аналіз
поетичного твору в
школі: Навч. пос. для
студентів
філологічного
факультету, вчителів
шкіл. Суми: СумДПУ
ім. А.С. Макаренка,
2005. 132 с.
3.Захарова В.А.,
Шрамко І.В.
Колористика в поезії
Павла Тичини//
Теоретичні питання
культури, освіти та
виховання: Зб. наук.
пр. Випуск 48 / За
заг. ред. проф.
Матвієнко О.В.,
укладач – доц. Кудіна
В.В. К.: Вид. центр
КНЛУ, 2013. С. 112-116.
4. Захарова В.А.
Формування вмінь
студентів розрізняти
художню деталь під
час роботи над
поезією Ліни
Костенко //
Педагогічні науки:
теорія, історія,
інноваційні
технології: наук.
журнал / голов. ред.
А.А. Сбруєва. Суми:
Вид-во СумДПУ імені
А.С. Макаренка, 2016.
№ 1(55). С. 87–94.
5. Захарова В.А.
Засоби естетичної
виразності в інтимній
ліриці Ліни
Костенко// Науковий

							вісник Міжнародного гуманітарного університету: Зб. наук. пр. Серія: «Філологія». Випуск № 19 том 2. Одеса, 2016. С. 20-24.
107812	Беценко Тетяна Петрівна	Професор, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	Диплом доктора наук ДД 000188, виданий 10.11.2011, Атестат професора 12ПР 009856, виданий 23.09.2014	28	ОК 10 Вступ до мовознавства	<p>Доктор філологічних наук, 10.02.01 – українська мова Тема дисертації: «Мова українських народних дум: текстово-образні універсалії» Диплом доктора наук: ДД № 000188, виданий 10.11.2011 р. Професор кафедри української мови Атестат професора: 12ПР № 009856, виданий 23.09.2014 р Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=BUw2UXIAAAA&hl=uk Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 2, 3,8, 9, 11, 13, 14, 15, 17. Підвищення кваліфікації: Українська академія банківської справи, кафедра гуманітарних дисциплін, з 21 березня 2016 р. по 21 квітня 2016 р. (посвідчення № 30 від 27.04.2016 р.) Кафедра мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова з 24 лютого 2020 року по 05 травня 2020 р. (Харків) (наказ № 154-02 від 24.02.2020), свідоцтво № 355 від 05.05.2020 р. Публікації: 1. Беценко Т. П. Вступ до мовознавства. Тестові та контрольні завдання: Навчальний посібник/ Т. П. Беценко. Суми: Мрія, 2015. 72 с. 2. Беценко Т.П. Актуальні питання викладання курсу «Вступ до мовознавства» для студентів педагогічних університетів. Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі. Вінниця,</p>

						<p>2015. С. 12-14.</p> <p>3. Беценко Т. П. Прикметні риси синтаксичної організації поетичної мови Лесі Українки. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки. Випуск 43. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2017. С 84-90.</p> <p>4. Беценко Т. Формування лінгвокраєзнавчої компетенції майбутніх учителів-філологів як докінецьна потреба сучасної педагогічної освіти. Сучасна гуманітарна парадигма: проблеми, виклики, рішення: [монографія] / В.Л. Кравченко, М.О. Зуєнко, Т.В. Луньова та інш.; під ред.В.Л. Кравченко. Полтава : ФОП Болотін А.В., 2017. С.148-152.</p> <p>5. Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Том III: Konstatacje i dialogi w przestrzeniach nauki i edukacji [monografia zbiorowa] / [Redakcja naukowa: J. Grzesiak, I. Zymomrya, W. Ilnytskyj]. Konin – Użhorod – Kijów – Chersoń: Poswit, 2020. 380 s.</p>	
134483	Пташенчук Оксана Олексіївна	Старший викладач, Основне місце роботи	Природничо-географічний факультет	Диплом кандидата наук ДК 051268, виданий 05.03.2019	17	ОК 9 Вікова фізіологія та здоров'я дитини	<p>Кандидат педагогічних наук, спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти</p> <p>Тема кандидатської дисертації: «Формування дослідницької компетентності майбутніх учителів біології у процесі професійної підготовки».</p> <p>Диплом: ДК № 051268</p> <p>Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=n4obVOIAAAAJ&hl=ru</p> <p>Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 1, 2, 3, 10, 13, 17</p> <p>Підвищення кваліфікації: СумДПУ Інститут педагогіки і психології, кафедра психології Семінар-</p>

							<p>тренінг «Психологія діяльності та особистості викладача вищого навчального закладу» 8.01.2014 – 7.02.2014</p> <p>Навчання в аспірантурі 2015 -2018 роки</p> <p>Публікації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чайченко Н. Н., Пташенчук О. О. Дослідницька компетентність майбутніх учителів біології: теорія і практика формування у процесі професійної підготовки. Монографія. Суми: ФОП Цьома С. П., 2018 2. Пташенчук О. О. Компетентнісний підхід до професійної підготовки майбутніх учителів біології. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка, 151, Т. 1, Чернігів, 2018. 120-126. 3. Пташенчук О. О., Чайченко Н. Н. Дидактична система формування дослідницької компетентності майбутніх учителів біології. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 4 (78), 2018. С. 200–215. 4. Пташенчук О. О. Стан сформованості дослідницької компетентності майбутніх учителів біології в процесі проведення педагогічного експерименту. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 5 (79), 2018. С. 199–211. 5. Пташенчук О. О. Навчально-польова практика із зоології хребетних як засіб формування дослідницької компетентності майбутніх учителів біології. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. Наук. Пр. / [редкол.: Т. І. Суценок (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя: КПУ, 2017. Вип. 53 (106). С. 420-430.
187546	Пасько Катерина	Доцент, Основне	Навчально-науковий	Диплом спеціаліста,	18	ОК 8 Психологія	Кандидат філософських наук за

	Миколаївна	місце роботи	інститут педагогіки і психології	<p>Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2002, спеціальність: 010107 Практична психологія. Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (англійська), Диплом кандидата наук ДК 048614, виданий 08.10.2008, Аттестат доцента 12ДЦ 031096, виданий 17.05.2012</p>		<p>спеціальністю 09.00.10 – філософія освіти (Диплом ДК № 048614, 2008 р.) Тема дисертації «Світоглядно-філософські основи формування педагогічної майстерності в системі професійної підготовки вчителя». Доцент кафедри практичної психології (Аттестат доцента 12ДЦ № 031096, 2012 р.) Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=WVocXhIAAAAJ&hl=ru Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 2, 3, 15, 17 Підвищення кваліфікації за спеціальністю: викладач психології, КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, з 2011.2017 по 20.12.2017 (свідоцтво: серія ПК 02139771 7274-17 від 20.12.2017 р.) Публікації: 1. Пасько К. Ефективність спілкування як умова продуктивної професійної діяльності педагога / К. Пасько // Вища освіта України Теоретичний та науково-методичний часопис. – К: ДІВП Видавництво «Педагогічна преса», 2017. – № 1. – С. 72-76. 2. Розвиток особистісно-професійної компетентності педагогічних працівників в умовах післядипломної освіти: колективна монографія / за заг.ред. Зосименко О.В., Євремової Г.Л. – Суми, СОІППО, 2018. – 450 с. (1 д.арк.) 3. Вертель А. В. Філософсько-психологічні конотації генезису та розвитку психоаналітичної традиції (до 80-річчя від дня смерті Зігмунда Фрейда) / А. В. Вертель, Т. О. Мотрук, К. М. Пасько // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Психологічні науки. –</p>
--	------------	--------------	----------------------------------	--	--	---

							<p>Випуск 1., 2019. – С. 266–273. (Index Sorernicus).</p> <p>4. Пасько К.М. Техніки арт-терапії в роботі з кризовими станами особистості. Авторська техніка «Пінні варіації» // ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ (каталог психотехнологій): збірник матеріалів IV наук.-практ. конф., м. Харків, 31 жовтня 2020 р., ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Харків: Діса плюс, 2020. С.33-34.</p> <p>5 Пасько Е. Н. Профессионализм и творчество педагога – саморазвитие методами эстетотерапии / Е. Н. Пасько // Республиканский научно-методический журнал «Педагогикалык шеберлік»: материалы Международной научно-практической конференции «Современные тенденции и новые возможности профессионального роста педагога» (30 апреля 2020 г., г. Шымкент, Казахстан). – Шымкент: Информационно-издательский центр «Педагогическое мастерство», 2020. – Том 2. – С. 20-22.</p>
182240	Бондаренко Юлія Анатоліївна	Професор, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут педагогіки і психології	<p>Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2018, спеціальність: 014 Середня освіта, Диплом доктора наук ДД 007003, виданий 20.03.2018, Атестат доцента 12ДЦ 023661, виданий 19.11.2010</p>	16	ОК 7 Основи інклюзивного навчання	<p>Доктор педагогічних наук 13.00.03 – Корекційна педагогіка. Тема дисертації: «Теоретико-методичні засади корекційного спрямування музичної діяльності дошкільників зі зниженим зором» доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти. Диплом доктора наук: ДД № 007003 від 20.03.2018 р. Професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Атестат професора: АП № 001410 від 16.12.2019 р. Профіль: https://scholar.google.com/citations?user=xE38ydMAAAAJ&hl=uk Показники, що визначають</p>

кваліфікацію працівника: 1, 2, 3, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 17.
Підвищення кваліфікації:
Закордонне стажування на тему: «Perspective trends in scientific research – 2015» в Академічному товаристві Міхала Балудянського (м. Братислава, Словаччина) (жовтень 2015 р.);
Вища технічна школа м. Катовіце (Польща), стажування за Міжнародною програмою стажування науково-педагогічних працівників, з 17.12.2018 р. по 06.04.2019 (180 год.).
Сертифікат: № 33/04/2019 від 06.04.2019 р.
Публікації:
1. Semenikhina E. Cloud-based Service GeoGebra and Its Use in the Educational Process: the BYOD-approach / E. Semenikhina, M. Drushlyak, Y. Bondarenko, S. Kondratiuk, N. Dehtiarova // TEM Journal. –Volume 8, Issue 1. – February. – 2019. – Pages 65–72. (Scopus). - Сербія
2. Leonenko, A., Effect of recreation-oriented tourism program on physical health of middle school-aged children / A. Leonenko, O. Tomenko, Y. Bondarenko, O., Brizhatyi, T. Loza // Journal of Physical Education and Sport. – Volume 19, Issue 1. – January. – 2019. – Pages 121–125. (Scopus). – Румунія
3. Semenikhina O.V. Open Educational Resources as a Trend of Modern Education / E. Semenikhina, M. Drushlyak, Y. Bondarenko, S. Kondratiuk, M. Ionova //2019 42nd International Convention on Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics (MIPRO), – Opatija, Croatia, 2019 – 779-782. (Scopus)-Хорватія
4. Бондаренко Ю.А. Аналіз практики формування соціальної

						компетентності у дітей з інтелектуальними порушеннями у закладі дошкільної освіти / Ю. А. Бондаренко, А.В. Куренкова // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Випуск 66 : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. Ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. – С. 121-124. 5. Бондаренко Ю. А. Корекційний вплив музичної діяльності на розвиток особистості дошкільника зі знизеним зором / Ю.А. Бондаренко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; редкол.: А. А. Сбруєва, М. А. Бойченко, О. Є. Антонова [та ін.]. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018 – № 10 (84). – С. 334-343.	
5711	Чернякова Жанна Юрївна	Доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут педагогіки і психології	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 1990, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 009607, виданий 26.09.2012, Атестат доцента 12ДЦ 040298, виданий 31.10.2014	15	ОК 6 Педагогіка	Кандидат педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки (Диплом ДК № 009607, 26. 09. 2012 р.); Тема дисертації «Інтернаціоналізація освітнього простору старшої школи Великої Британії». Доцент кафедри педагогіки (Атестат 12 ДЦ № 040298, 31.10. 2014 р.) Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=6XwDDDoAAAAJ&hl=ru Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 1, 2, 3, 5, 6, 17 Підвищення кваліфікації: за спеціальністю викладач педагогіки; КЗ Сумський

обласний інститут
післядипломної
педагогічної освіти,
факультет
підвищення
кваліфікації та
перепідготовки,
стажування з
27.10.2016 р. по
28.11.2016 р.
(Свідоцтво про
підвищення
кваліфікації Серія ПК
02139770/ 2244-16 від
28.11.2016 р.)
Публікації:
1. Програма
кваліфікаційного
екзамену з педагогіки
на здобуття першого
(бакалаврського)
рівня вищої освіти.
Для студентів
педагогічних
університетів. / [укл.
А. А. Сбруєва, О. Б.
Кривонос,
Ж.Ю.Чернякова]. –
Суми : Вид-во
СумДПУ імені А.С.
Макаренка, 2020. – 59
с.
2. Чернякова Ж. Ю.
Професійно-
педагогічна
підготовка вчителя в
контексті
інтернаціоналізації
освітнього простору у
Великій Британії //
Науковий вісник
Інституту професійно-
технічної освіти
НАПН України.
Професійна
педагогіка : зб. наук.
праць : Вип.
№1(18)'2019/ Інст-т
проф.-тех. освіти
НАПН України ; [Ред.
кол.: В. О. Радкевич
(голова) та ін.]. –
ЖККГВ «Полісся»
ЖОР., Scientific Herald
of the Institute of
Vocational Education
and Training of the
National Academy of
Pedagogical Sciences of
Ukraine. Vocational
pedagogy: collection of
researches: 18h ed.
Editorial board:
Institute of Vocational
Education of NAPS of
Ukraine; [V. O.
Radkevych (head) et al].
– Vyd.«Polissia», 2019
– С. 202-210.
3.Zh. Chernyakova, O.
Kryvonos, M. Bykova,
An innovative approach
to students'
professional training in
the context of heuristic
learning // Science and
Education a New
Dimension. Pedagogy
and Psychology,
VIII(93), Issue: 229,
2020 May. P.22-24.

							<p>https://doi.org/10.31174/SEND-PP2020-228VIII92-05</p> <p>4. Zh. Chernyakova, O. Kryvonos, Organizational and pedagogical foundations of management of formation of students' ecological literacy/ O. Kryvonos, Zh. Chernyakova // Management and administration in the field of services: selected examples. Editors: Tadeusz Pokusa, Tetyana Nestorenko. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020; ISBN 978-83-66567-14-6; P. 118 – 125., illus., tabs., bibls.</p> <p>5. Zhanna Cherniakova Modernization of professional and pedagogical training of the British teacher in the context of internationalization of educational process // Topical Issues of History of Education and Comparative Education. Collective monograph. – Lviv-Torun Liha-Pres 2020. – P. 21-40.</p>
122449	Павленко Інна Олександрівна	Старший викладач, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут фізичної культури	Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2018, спеціальність: 014 Середня освіта, Диплом кандидата наук ДК 031307, виданий 29.09.2015	30	ОК 5 Фізичне виховання	<p>Кандидат педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти»;</p> <p>Тема дисертації «формування валеологічного мислення майбутніх учителів природничих спеціальностей у процесі професійної підготовки». Диплом кандидата наук: ДК № 031307 від 29.09.2015 р.</p> <p>Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=2dNorpsAAAAJ&hl=ru</p> <p>Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 1, 2, 3, 13, 15, 17</p> <p>Підвищення кваліфікації:</p> <p>1. Курс «Психологія діяльності та особистості викладача вищого навчального закладу»; Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, кафедра</p>

психології,
стажування з
21.12.2016 р. по
28.12.2016 р., з
16.01.2017 р. по
27.01.2017 р.
(Посвідчення про
підвищення
кваліфікації Серія ПК
02125510/000212-17).

2. Програма
міжнародного
післядипломного
практичного
стажування: Wyzsza
szkola komunikacji i
zarzadzania Europsky
institute d'alsieho
vzdelavania, (February
22 – March 9, 2018).
Total 108 hrs traing.

3. Програма
міжнародного
післядипломного
практичного
стажування: «New and
innovative teaching
methods» organized by
Malopolska School of
Publik Administration
University of
Economics in Krakow
(September 14 –
October 09, 2020).
Total 120 teaching
houps (4 ECTS)

Публікації:

1. 1. Павленко І.О.
Оздоровчі засоби
фізичної культури в
освітньому процесі
педагогічних закладів
вищої освіти:
навчально-
методичний посібник
/ І.О. Павленко. –
Суми : ФОП Цьома
С.П., 2018. – 156 с.

2. 2. Pavlenko Inna
Professional training of
the future teachers for
use of health saving
technologies in the
educational process. /
EUROPEAN SCIENCE.
– Scientific journal . –
1/2018. – Podhajska
2018. – P. 76–83.

3. Павленко І.О. Легка
атлетика у фізичному
вихованні
педагогічних закладів
вищої освіти:
навчальний посібник
навчально-
методичний посібник
/ І.О. Павленко, О.Р.
Сидоренко, Н.М.
Скачедуб, Л.І.
Бережна – Суми :
ФОП Цьома С.П.,
2020. – 200 с.

4. Pavkenko Inna
Criteria and indicators
of formation of
secondary school
teachers' readiness to
apply internet
technologies in their
work / Inna O.
Pavkenko, Tetyana S.

						<p>Kravchynska, Irina L. Sidanich, Oksana V. Dubinina Інформаційні технології і засоби навчання, 2020, Том 77, № 3. Web of Science</p> <p>5. Павленко І.О. Еко-валеологічна освіта студентів в освітньому процесі з фізичного виховання / І.О. Павленко, О.І. Головченко International scientific and practical conference «Modern science: problems and innovations» (September 20-22, 2020) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2020. – P. 212–216.</p> <p>6. Павленко І.О. Фізичне виховання в процесі професійної підготовки у закладах вищої педагогічної освіти / О.Р. Сидоренко, О.В. Шумаков International scientific and practical conference «Eurasian scientific congress» (October 4-6, 2020) Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain. 2020. – P. 219–223.</p>	
41512	Теренко Олена Олексіївна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2009, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (англійська), Диплом кандидата наук ДК 021728, виданий 16.05.2014, Атестат доцента АД 001115, виданий 05.07.2018</p>	7	ОК 3 Іноземна мова	<p>Кандидат педагогічних наук, спеціальність 13.00.01 - загальна педагогіка та історія педагогіки; тема дисертації: «Розвиток вищої жіночої освіти в США друга половина ХХ ст. початок ХХІ ст.», диплом: ДК №021728 від 16.05.2014 р. Доцент кафедри практики англійської мови. Атестат: АД №001115 від 05.07.2018 р. Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=NPCixVgAAAAJ&hl=ru Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 1, 2, 3, 8, 11, 17 Підвищення кваліфікації: Сумський національний аграрний університет, кафедра іноземних мов; з 11.11.2019 р. по 27.12.2019 р. (150 год., 5 кредитів ЄКТС). Довідка про підвищення кваліфікації: №4207 від 28.12.019 р.</p>

							<p>Публікації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теренко О.О. Methods that work: best practices of adult education in the USA. Advanced education. – 2017. – №8. – С. 72-77. Web of Science 2. Terenko O.O. Use of project-based learning of adult sat corporate universities in the USA and Canada Journal of intercultural management. – 2017. – Volume 9. – Issue 4. – P. 31-45. (Web of Science) 3. Terenko O.O. How to Teach Pedagogy Courses Online at University in COVID-19 Pandemic Search for answers. – Revista romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala. – 2020. – Volume 12. – Issue 1. – P.173-179. (Web of Science) 4. Klochko L., Terenko O. Peculiarities of the First Women's Colleges functioning in the USA. Порівняльна професійна педагогіка. №4, 2019 (0,46 OBA). 5. Terenko O.O. Gender Approach As An Integral Part Of Adult Education Procedural Characteristics In Turkey And The USA/O.O. Terenko. Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки». № 11. 2017. С.125-131. 6. Terenko O.O. Gender Discourse as an Integral Part of Modern Linguistic Research. Nauka i Studia. № 2 (163). 2017. С.5 – 9. 7. Terenko O. Enjoy Reading and Analyzing English Newspapers: manual. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 108 с.
154834	Рудь Ольга Миколаївна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	Диплом кандидата наук ДК 018045, виданий 12.03.2003, Аттестат доцента ДЦ 010354, виданий 17.02.2005	30	ОК 14 Сучасна українська літературна мова	Кандидат філологічних наук за спеціальністю 10.02.01 – українська мова; Тема дисертації «Структура, семантика та функціонування складних прикметників в українській поетичній мові ХХ століття». Диплом кандидата наук: ДК № 018045, 2003 р. Доцент кафедри педагогіки, психології

та методики початкового навчання
Атестат доцента: ДЦ
№ 010354, 2005 р.
Профіль:
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=iYsmZcAAAAJ&hl=uk>
Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 2, 3, 8, 9, 10, 14, 16, 17, 18
Підвищення кваліфікації: за спеціальністю викладач української мови і літератури; КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки, стажування з 17.02.2020 р. по 27.03.2020 р. (свідоцтво: серія ПК 02139771 15779-20 від 27 березня 2020 р.)
Публікації:
1. Рудь О.М. Складні прикметники поетичної мови ХХ століття : монографія. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. 248 с.
2. Сучасна українська літературна мова. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія : Збірник тестових завдань / Укладач Рудь О.М. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2019. 79 с.
3. Історія української лексикографії : Методичні рекомендації / Автор-укладач Рудь О. М. Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2020. 101 с.
4. Рудь О.М. Сполучуваність складних прикметників на позначення звукових якостей предметів з іменниками в українській поетичній мові ХХ століття. SLAVICA NITRIENSIA : časopis pre výskum slovanských filológii. Ročník 8. 2019. s.47-54.
5. Рудь О.М. Структурно-семантичні моделі складних прикметників з другим компонентом із семою «дія» (на матеріалі української поезії ХХ століття).

							Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Том 31 (70) №2. 2020. С. 44-49
124155	Наумкіна Олена Анатоліївна	Доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом кандидата наук ДК 010547, виданий 16.05.2001, Атестат доцента 02ДЦ 000811, виданий 19.02.2004	29	ОК 2 Філософія	Кандидат філософських наук за спеціальністю 09.00.09 – філософія науки (Диплом ДК № 010547, 2001 р.). Тема дисертації «Роль теорії самоорганізації в осмисленні феномена коеволюції суспільства і природи». Доцент кафедри філософії та соціології (Атестат 02ДЦ № 000811, 2004 р.). Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=iTmvLdoAAAAJ&hl=ru Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 1, 2, 3, 4, 8, 17 Підвищення кваліфікації: Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, курси підвищення кваліфікації за програмою «Культура наукової української мови», з 20.01.2020 р. по 17.02.2020 р. (Свідоцтво: серія ПК №02125510/001103-20, реєстраційний № 330 від 17 лютого 2020 р.) Публікації: 1. Наумкіна О.А. Навчання філософії: з дитячого віку до університетів третього покоління. Virtus: Scientific Journal / Editor-in-Chief M.A. Zhurba. СРМ «ASF» (Канада, Монреаль), 2017. October. № 17. С.30-35. 2. Наумкіна О.А. От постиндустриального общества к «постчеловеческой» эпохе: образовательный аспект. Філософія науки: традиції та інновації: наук. журнал. №1 (18), 2018. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. С. 150-161. 3. Наумкіна О.А. Природа критичного мислення: проблема визначення.

							<p>Філософія науки: традиції та інновації: науковий журнал. №1 (19). Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. С. 150-161.</p> <p>4. E.A. Naumkina, S.V. Sumchenko. Co-evolution of Society and Nature: Transformation of Cognitive Models. Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences, VIII (41), I.: 237, 2020 Sept. P. 52-56. (INDEX COPERNICUS).</p> <p>5. Olena Naumkina. Educational innovative management: philosophical and synergetic principles. Management and administration in the field of services: selected examples. Editors: Tadeusz Pokusa, Tetyana Nestorenko. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020. P. 166 - 176.</p>
162481	Медведовська Оксана Геннадіївна	Доцент, Основне місце роботи	Фізико-математичний факультет	Диплом кандидата наук КД 006042, виданий 07.01.1987, Атестат доцента ДЦ 005792, виданий 29.03.1994	29	ОК 4 ІКТ	<p>Кандидат фізико-математичних наук, спеціальність 01.04.02 – теоретична фізика (диплом КД 006042)</p> <p>Тема кандидатської дисертації: «Магнітні фазові діаграми легкоосних антиферромагнетиків із взаємодією Дзялошинського».</p> <p>Доцент кафедри інформатики, обчислювальної техніки та технічних засобів навчання (атестат ДЦ 005792).</p> <p>Профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=uZBOWl4AAAAJ&hl=uk</p> <p>Показники, що визначають кваліфікацію працівника: 1, 2, 13, 14, 15</p> <p>Підвищення кваліфікації: за програмою «Англійська мова», Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, з 08.01.2020 р. по 05.02.2020 р., свідоцтво про підвищення кваліфікації ПК №02125510/001074-19, 05.02.2020 р.</p> <p>Публікації:</p>

						<p>1. Медведовська О.Г., Яценко В.В. Когнітивно-візуальний підхід до створення презентацій з використанням хмарних сервісів. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. Вип. 183. С. 122-126.</p> <p>2. Медведовская О.Г., Федоренко Т.А., Чепурных Г.К. Особенности состояний фторида кобальта в окрестности критического поля. Физика твердого тела. 2016. Т. 58, вып. 12, С. 2350–2354. (SCOPUS)</p> <p>3. Чепурных Г.К., Чёрная В.А., Медведовская О.Г. Аномалии магнитной восприимчивости при фазовых переходах второго рода вне точки Кюри. Физика твердого тела. 2018. Т. 60, вып. 9, С. 1669-1673. (SCOPUS)</p> <p>4. Наявні навчальні матеріали з тематики курсу («Комп'ютерні мережі та інтернет». Курс лекцій.)</p>
--	--	--	--	--	--	---

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначено му стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<i>ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й</i>	☐	ОК 18 Старослов`янська мова та історична граматики	абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання	усне опитування, виконання практичних, тестових завдань, залік

сучасності.
ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями.

ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з української мови та іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками

<p>ї на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України. ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі. ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури. ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</p>				
<p>ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів. ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності. ПРЗ 5. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному</p>	☐	<p>ОК 17 Фольклор</p>	<p>проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні методи навчання</p>	<p>усне опитування, тестування, презентації, виконання творчих завдань, контрольна робота, залік</p>

контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.

ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує

українознавчими поняттями.
ПРУ 10. Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.
ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.
ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.
ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.
ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.
ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість

<p>майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності. <i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.</i></p>				
<p><i>ПРЗ 1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.</i> <i>ПРЗ 2. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).</i> <i>ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різномірних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.</i> <i>ПРУ 1. Здатний проектувати психологічно безпечно й комфортно освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.</i> <i>ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</i> <i>ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити,</i></p>	<p style="text-align: center;">☐</p>	<p>ПП 1 Навчальна педагогічна практика в середній школі</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>виховний захід, самоаналіз виховного заходу, аналіз виховного заходу здобувача, аналіз уроку, аналіз КТС, самоаналіз КТС, залік</p>

обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРУ 4. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методика для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.

ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРУ 6. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії; має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні

<p>української мови і літератури. <i>ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</i> <i>ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</i> <i>ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</i> <i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</i> <i>ПРА 3. Відповідально ставиться до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</i></p>				
<p><i>ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному</i></p>	☐	<p>ОК 16 Основи наукових досліджень</p>	<p>конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>виконання творчих завдань, усне та письмове опитування, контрольна робота, тестування, презентації, самостійна робота, залік</p>

контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.
ПРЗ 5. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.
ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.
ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.
ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади

<p>навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі. <i>ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.</i> <i>ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</i> <i>ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</i> <i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.</i></p>				
<p><i>ПРЗ 2. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).</i> <i>ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості</i></p>	☐	<p>ОК 20 Культура української мови та стилістика</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>виконання творчих, практичних завдань, усне та письмове опитування, контрольна робота, тестування, самостійна робота, презентації, індивідуальне навчально-дослідне завдання, есе, реферат, залік</p>

використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.
ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.
ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями.
ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з української мови та іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.
ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди),

напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.

ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість

<p>мотивації до здійснення професійної діяльності. ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</p>				
<p>ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності. ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями. ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з української мови та іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний</p>	<p>☐</p>	<p>ОК 21 Фахова українська мова</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>виконання творчих завдань, усне та письмове опитування, контрольна робота, самостійна робота, презентації, індивідуальне навчально-дослідне завдання, есе, тестування, залік</p>

рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.
ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.
ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.
ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.
ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.
ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

<p><i>ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</i></p> <p><i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</i></p>				
<p><i>ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</i></p> <p><i>ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.</i></p> <p><i>ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює,</i></p>	☐	<p>ОК 22 Українська діалектологія</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>усне опитування, виконання практичних, тестових завдань, залік</p>

визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями.

ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з української мови та іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.

ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.

ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з

високим рівнем автономності набути під час навчання				
<p>кваліфікацію.</p> <p>ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.</p> <p>ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРЗ 5. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.</p> <p>ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</p> <p>ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію,</p>	<p>☐</p>	<p>ОК 19 Дитяча література</p>	<p>проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>усне опитування, тестування, контрольна робота, презентації, виконання творчих завдань, залік</p>

бібліографію, комп'ютерні технології.
ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.
ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українськими поняттями.
ПРУ 10. Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.
ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

<p><i>ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.</i></p> <p><i>ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.</i></p> <p><i>ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</i></p> <p><i>ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</i></p> <p><i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</i></p>				
<p><i>ПРЗ 2. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).</i></p> <p><i>ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різномірних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням</i></p>	☐	<p>ОК 24 Курсова робота з української мови/літератури</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>курсова робота, письмове завдання за планом теоретичної та практичної частин, добірка ілюстративного матеріалу, презентація, залік</p>

особливих потреб учнів.

ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРЗ 5. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.

ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРУ 8. Пояснює особливості

розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями.

ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРУ 10. Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал

української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.
ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.
ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.
ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.
ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.
ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.
ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання

кваліфікацію.				
<p><i>ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.</i></p> <p><i>ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</i></p> <p><i>ПРЗ 5. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.</i></p> <p><i>ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</i></p> <p><i>ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні</i></p>	<p>☐</p>	<p>ППЗ 3 Фольклорна практика</p>	<p>проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні методи навчання</p>	<p>поточне усне опитування, аудіо- чи відеозапис фольклорного матеріалу, письмовий звіт, презентація, залік</p>

технології.
ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.
ПРУ 7. Здатний застосовувати профільні знання у розробці уроків, проектувати зміст уроків, пізнавальну діяльність закладів освіти, реалізацію міжпредметних зв'язків; діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проектування цілісного навчально-виховного процесу.
ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями.
ПРУ 10. Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з

фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.

ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується

<p>культури поведінки й мовленнєвого спілкування. <i>ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</i> <i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</i></p>				
<p><i>ПРЗ 1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.</i> <i>ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різномірних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.</i> <i>ПРУ 1. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.</i> <i>ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</i> <i>ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності</i></p>	<p>☐</p>	<p>ПП 2 Навчальна педагогічна практика в закладах позашкільної освіти</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>практичний контроль, спостереження, виховний захід, звітна документація, залік</p>

сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.
ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.
ПРУ 6. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії; має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
ПРУ 7. Здатний застосовувати профільні знання у розробці уроків, проектувати зміст уроків, пізнавальну діяльність закладів освіти, реалізацію міжпредметних зв'язків; діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проектування цілісного навчально-виховного процесу.
ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й

<p>підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті. <i>ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.</i> <i>ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</i> <i>ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</i> <i>ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</i> <i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</i> <i>ПРА 3. Відповідально ставиться до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</i></p>				
<p>ПРУ 3. Уміє</p>	<p>☐</p>	<p>ОК 4 ІКТ</p>	<p>дослідницький, частково-</p>	<p>усне опитування, проєкти,</p>

<p>працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології. ПРК3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</p>			<p>пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>тести, творчі роботи, контрольні роботи, залік</p>
<p>ПРЗ 2. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти). ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань. ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні</p>	<p>☐</p>	<p>ОК 3 Іноземна мова</p>	<p>проблемно-пошуковий, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>усне опитування, виконання практичних, творчих завдань, тестування, індивідуальне навчально-дослідне завдання, самостійна робота, залік</p>

<p>технології. <i>ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.</i> <i>ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</i> <i>ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</i> <i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</i></p>				
<p><i>ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</i> <i>ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та</i></p>	☐	<p>ОК 2 Філософія</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, практичні методи навчання, інтерактивні проблемно-пошуковий</p>	<p>усне опитування, виконання тестових завдань, есе, залік</p>

<p>науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології. <i>ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</i> <i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</i></p>				
<p><i>ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</i> <i>ПРУ 1. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю з учнів та комунікацію з їхніми батьками.</i> <i>ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у</i></p>	☐	<p>ОК 1 Історія та культура України</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні.</p>	<p>усне опитування, виконання тестових, практичних завдань, екзамен</p>

<p>процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</p> <p><i>ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.</i></p> <p><i>ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями.</i></p> <p><i>ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</i></p> <p><i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</i></p>				
---	--	--	--	--

<p>ПРЗ 2. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).</p> <p>ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.</p> <p>ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями.</p> <p>ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з</p>	☐	<p>ОК 14 Сучасна українська літературна мова</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>усне опитування, тестування, виконання практичних завдань, презентація, есе, індивідуальне навчально-дослідне завдання, контрольна робота, самостійна робота, заліки, іспити</p>
--	--------------------------	--	---	---

української мови та іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.

ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі,

<p>науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування. <i>ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</i> <i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</i></p>				
<p><i>ПРЗ 1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.</i> <i>ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.</i> <i>ПРУ 1. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.</i> <i>ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</i> <i>ПРУ 4. Добирає і</i></p>	<p>☐</p>	<p>ОК 7 Основи інклюзивного навчання</p>	<p>інтерактивні, проблемно-пошуковий, частково-пошуковий, практичні методи навчання, дослідницький, абстрактно-дедуктивний</p>	<p>усне, письмове опитування, практичні завдання, тестових завдань, самостійна робота, індивідуальні завдання, залік</p>

застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.

ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРУ 6. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії; має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.

ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

ПРА 3.

<p>Відповідально ставиться до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</p>				
<p>ПРЗ 1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків. ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів. ПРУ 1. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками. ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань. ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології. ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку</p>	<p>☐</p>	<p>ОК 8 Психологія</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемний, частково-пошуковий, інтерактивні, проблемний,</p>	<p>усне, письмове опитування, виконання практичних завдань, екзамен.</p>

<p>особистісного розвитку дитини. <i>ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</i> <i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</i> <i>ПРА 3. Відповідально ставиться до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</i></p>				
<p><i>ПРЗ 1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.</i> <i>ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.</i> <i>ПРУ 1. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.</i> <i>ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</i> <i>ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-</i></p>	<p>☐</p>	<p>ОК 9 Вікова фізіологія та здоров'я дитини</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, інтерактивні, практичні методи навчання (вправи), дослідницький, проблемний, частково-пошуковий</p>	<p>усне, письмове опитування, виконання практичних завдань, залік</p>

<p>методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології. ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини. ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування. ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності. ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію ПРА 3. Відповідально ставиться до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</p>				
<p>ПРЗ 1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків. ПРЗ 2. Знає та розуміє принципи,</p>	<p>☐</p>	<p>ОК 25 Курсова робота з методики навчання української мови/літератури</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>курсова робота, письмове завдання за планом теоретичної та практичної частин, добірка ілюстративного матеріалу, презентація, залік</p>

форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).
ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різномірних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.
ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.
ПРЗ 5. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.
ПРУ 1. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.
ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення

соціальних і професійних завдань.
ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.
ПРУ 4. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.
ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.
ПРУ 6. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії; має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
ПРУ 7. Здатний застосовувати профільні знання у розробці уроків, проектувати зміст уроків, пізнавальну діяльність закладів освіти, реалізацію міжпредметних зв'язків; діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати

елективні курси;
аналізувати
підручники,
посібники,
дидактичні
матеріали,
методичну
літературу з
метою
проектування
цілісного
навчально-
виховного процесу.
ПРУ 8. Пояснює
особливості
розвитку
української мови
та літератури,
специфіку
розвитку
літературного
процесу в Україні в
культурному
контексті, зміст
естетичних
теорій, методів,
напрямів, течій,
стилів, жанрів,
твори української
класики й
сучасності у
взаємозв'язках зі
світовою
літературою й
культурою,
порівнює мовні й
літературні
факти, явища,
узагальнює,
визначає їхні
подібності й
відмінності,
фахово оперує
українознавчими
поняттями.
ПРУ 9. Володіє
комунікативною
компетентністю з
української мови
(лінгвістичний,
соціокультурний,
прагматичний
компоненти
відповідно до
загальноєвропейськ
их рекомендацій із
мовної освіти),
здатний
удосконалювати й
підвищувати
власний
компетентнісний
рівень у
вітчизняному та
міжнародному
контексті.
ПРУ 10. Застосовує
різні види аналізу
художнього твору,
визначає його
жанрово-стильову
своєрідність, місце
в літературному
процесі, традиції й
новаторство,
зв'язок твору з
фольклором,
міфологією,
релігією,
філософією,
значення для

національної та світової культури.
ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.
ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.
ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.
ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.
ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.
ПРА 1. Усвідомлює соціальну

<p>значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності. ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</p>				
<p>ПРЗ 2. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти). ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності. ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології. ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі</p>	<p>☐</p>	<p>ОК 10 Вступ до мовознавства</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання, дослідницький</p>	<p>усне опитування, самостійна робота, тестування, виконання практичних завдань, індивідуальне навчально-дослідне завдання, презентація, есе, екзамен</p>

світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями.

ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з української мови та іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.

ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на

<p>сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт. <i>ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</i> <i>ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</i> <i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</i></p>				
<p><i>ПРЗ 1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.</i> <i>ПРЗ 2. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).</i> <i>ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різномірних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.</i></p>	☐	<p>ОК 12 Методика навчання української мови</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>усне опитування, виконання практичних, тестових завдань, презентації; виконання творчих завдань, екзамен</p>

ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРУ 1. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.

ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРУ 4. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.

ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРУ 6. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміє здійснювати педагогічний

супровід
самовизначення
учнів, підготовки
до майбутньої
професії; має
навички
оцінювання
непередбачуваних
проблем у
професійній
діяльності й
обдуманого вибору
шляхів їх
вирішення.
ПРУ 7. Здатний
застосовувати
профільні знання у
розробці уроків,
проектувати
зміст уроків,
пізнавальну
діяльність закладів
освіти, реалізацію
міжпредметних
зв'язків; діяльність
предметного
гуртка,
факультативу,
створювати
елективні курси;
аналізувати
підручники,
посібники,
дидактичні
матеріали,
методичну
літературу з
метою
проектування
цілісного
навчально-
виховного процесу.
ПРУ 8. Пояснює
особливості
розвитку
української мови
та літератури,
специфіку
розвитку
літературного
процесу в Україні в
культурному
контексті, зміст
естетичних
теорій, методів,
напрямів, течій,
стилів, жанрів,
твори української
класики й
сучасності у
взаємозв'язках зі
світовою
літературою й
культурою,
порівнює мовні й
літературні
факти, явища,
узагальнює,
визначає їхні
подібності й
відмінності,
фахово оперує
українознавчими
поняттями.
ПРУ 11. Розрізняє
епохи (періоди),
напрями, течії,
жанри, стилі
української
літератури за їх
сутнісними

характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.

ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.

ПРА 2. Навчається

<p>впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</p>				
<p>ПРЗ 1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків. ПРЗ 2. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти). ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різномірних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів. ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності. ПРУ 1. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками. ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</p>	<p>☐</p>	<p>ОК 13 Методика навчання української літератури</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>усне та письмове опитування, презентації, виконання творчих завдань (творча відповідь на проблемне питання), екзамен</p>

ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРУ 4. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.

ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРУ 7. Здатний застосовувати профільні знання у розробці уроків, проектувати зміст уроків, пізнавальну діяльність закладів освіти, реалізацію міжпредметних зв'язків; діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проектування цілісного навчально-виховного процесу.

ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій,

стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями.

ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з української мови та іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРУ 10. Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати

<p>теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.</p> <p>ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.</p> <p>ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</p> <p>ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</p> <p>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</p>				
<p>ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.</p> <p>ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у</p>	☐	<p>ОК 15 Українська література</p>	<p>проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>усне опитування, виконання завдань, презентації, виконання творчих завдань, тестування, презентації, контрольна робота, заліки, екзамени</p>

певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.
ПРЗ 5. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.
ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.
ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.
ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й

сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями.

ПРУ 10. Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.

ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних

<p>монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт. <i>ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</i> <i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</i></p>				
<p><i>ПРЗ 1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.</i> <i>ПРЗ 2. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).</i> <i>ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різномірних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.</i> <i>ПРУ 1. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.</i> <i>ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення</i></p>	<p>☐</p>	<p>ОК 23 Курсова робота з психолого-педагогічних дисциплін</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>курсорова робота, письмове завдання за планом теоретичної та практичної частин, добірка ілюстративного матеріалу, презентація, залік</p>

соціальних і професійних завдань.
ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.
ПРУ 4. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.
ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.
ПРУ 7. Здатний застосовувати профільні знання у розробці уроків, проектувати зміст уроків, пізнавальну діяльність закладів освіти, реалізацію міжпредметних зв'язків; діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проектування цілісного навчально-виховного процесу.
ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у

<p>дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування. ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності. ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію. ПРА 3. Відповідально ставиться до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</p>				
<p>ПРЗ 1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків. ПРЗ 2. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти). ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різномірних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів. ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у</p>	☐	<p>ПА 1 Комплексний кваліфікаційний екзамен із української мови і літератури, методики їх навчання та психолого-педагогічних дисциплін</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>комплексний кваліфікаційний екзамен</p>

певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.
ПРЗ 5. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.
ПРУ 1. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.
ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.
ПРУ 4. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.
ПРУ 5. Володіє формами та

методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.
ПРУ 6. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії; має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
ПРУ 7. Здатний застосовувати профільні знання у розробці уроків, проектувати зміст уроків, пізнавальну діяльність закладів освіти, реалізацію міжпредметних зв'язків; діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проектування цілісного навчально-виховного процесу.
ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й

культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями.

ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРУ 10. Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній

<p>школі. <i>ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.</i> <i>ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</i> <i>ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</i> <i>ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</i> <i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</i> <i>ПРА 3. Відповідально ставиться до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</i></p>				
<p><i>ПРЗ 1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та</i></p>	<p>☐</p>	<p>ПП 5 Виробнича педагогічна практика з української мови і літератури</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>залікові уроки, виховний захід, конспекти уроків з української мови та літератури, конспект виховного заходу, самоаналіз уроку, аналіз</p>

специфіку сімейних стосунків.

ПРЗ 2. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).

ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.

ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРЗ 5. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.

ПРУ 1. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.

ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні

уроку здобувача, анкети, звітна документація, залік

теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРУ 4. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.

ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРУ 6. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії; має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

ПРУ 7. Здатний застосовувати профільні знання у розробці уроків, проектувати зміст уроків, пізнавальну діяльність закладів освіти, реалізацію міжпредметних зв'язків; діяльність

предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проектування цілісного навчально-виховного процесу.

ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями.

ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРУ 10. Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором,

міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури. ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України. ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі. ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури. ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт. ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки

<p>ї мовленнєвого спілкування. <i>ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</i> <i>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</i> <i>ПРА 3. Відповідально ставиться до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</i></p>				
<p><i>ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</i> <i>ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.</i> <i>ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української</i></p>	☐	<p>ПП 4 Діалектологічна практика</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>письмовий звіт, що містить аналіз говірки, аудіо- чи відеозапис діалектного матеріалу, затранскрибований текст, залік</p>

класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями.

ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.

ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої

<p>професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності. ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</p>				
<p>ПРЗ 2. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти). ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різномірних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів. ПРУ 1. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками. ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань. ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні</p>	<p>☐</p>	<p>ОК 6 Педагогіка</p>	<p>інтерактивні, проблемно-пошуковий, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання, дослідницький</p>	<p>усне, письмове опитування, виконання практичних, тестових завдань, індивідуальне навчально-дослідне завдання, екзамен</p>

технології.
ПРУ 4. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методика для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.
ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.
ПРУ 6. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії; має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
ПРУ 7. Здатний застосовувати профільні знання у розробці уроків, проектувати зміст уроків, пізнавальну діяльність закладів освіти, реалізацію міжпредметних зв'язків; діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проектування цілісного навчально-виховного процесу.
ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та

<p>офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування. ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності. ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</p>				
<p>ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів. ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності. ПРЗ 5. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.</p>	☐	<p>ОК 11 Вступ до літературознавства</p>	<p>абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання</p>	<p>усне та письмове опитування, презентації, виконання творчих завдань, творча відповідь на проблемне питання, екзамен</p>

ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями.

ПРУ 10. Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з

фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.

ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.

ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності

набуту під час навчання кваліфікацію.				
<p><i>ПРЗ 1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.</i></p> <p><i>ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.</i></p> <p><i>ПРУ 1. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.</i></p> <p><i>ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.</i></p> <p><i>ПРА 3. Відповідально ставиться до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</i></p>	☐	<p>ОК 5 Фізичне виховання</p>	<p>інтерактивні, частково-пошуковий, проблемний, практичні методи навчання</p>	<p>усне опитування, виконання практичних вправ, тестових завдань, залік</p>